

REGULAMENTUL
privind racordarea la rețelele electrice și
prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice

Capitolul I
Secțiunea 1
Domeniul de aplicare

1. Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (în continuare – Regulament), reglementează:

1) etapele, procedurile, termenele și condițiile de racordare a instalațiilor de utilizare și a centralelor electrice la rețelele electrice ale operatorilor de transport și de distribuție a energiei electrice, cât și ale operatorilor sistemelor de distribuție închise, autorizați de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare Agenție) în condițiile Legii cu privire la energia electrică;

2) raporturile juridice dintre operatorii de sistem și utilizatorii de sistem privind prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice;

3) termenele și condițiile de sistare a prestării serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice, de întrerupere, de limitare a livrării energiei electrice, de deconectare și de reconectare la rețelele electrice a instalațiilor de utilizare și a centralelor electrice.

2. Prevederile prezentului Regulament se aplică la stabilirea soluțiilor de racordare a instalațiilor de utilizare, a centralelor electrice ale solicitanților la rețeaua electrică, modificarea instalațiilor de racordare, modificarea avizelor de racordare, precum și în relațiile dintre operatorii de sistem cu utilizatorii de sistem privind contractarea serviciilor de transport și/sau de distribuție a energiei electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

Secțiunea 2
Termeni și definiții

3. În sensul prezentului Regulament se utilizează termenii definiți în Legea cu privire la energia electrică precum și următorii termeni și definiții:

act de delimitare – act ce stabilește punctul de delimitare a instalațiilor electrice aflate în proprietatea întreprinderii electroenergetice de instalația electrică a consumatorului final sau centrala electrică a producătorului;

aviz de deconectare – comunicare scrisă, expediată consumatorului final de către furnizor, de către operatorul de sistem, după caz, prin care consumatorul final este prevenit de posibila deconectare a instalației sale de utilizare de la rețeaua electrică;

aviz de racordare - aviz scris, care se emite de către operatorul de sistem, la cererea unei persoane fizice sau juridice, în care se indică condițiile tehnice-economice de racordare la rețeaua electrică a instalației de utilizare sau a centralei electrice, pentru satisfacerea cerințelor utilizatorului de sistem, precizate în cerere cât și condițiile de utilizare a rețelei electrice după punerea sub tensiune a instalației de utilizare sau a centralei electrice respective;

contract de racordare - contractul încheiat între operatorul de sistem și solicitant, consumator final potențial sau producător, având ca obiect racordarea instalației de utilizare sau a centralei electrice la rețeaua electrică a operatorului de sistem, prin realizarea lucrărilor de racordare stabilite în avizul de racordare și prin punerea sub tensiune a instalației de utilizare sau a centralei electrice;

control al echipamentului de măsurare – ansamblu de operațiuni efectuate de către operatorul de sistem, cu sau fără utilizarea aparatelor speciale, în scopul stabilirii modului de funcționare a echipamentului de măsurare și pentru constatarea intervențiilor în funcționarea echipamentului de măsurare, inclusiv pentru verificarea integrității echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate;

convenție de interacțiune – act semnat de operatorul de sistem și un utilizator, prin care se precizează modul de realizare a dirijării operaționale prin dispecer, reglajul protecțiilor, executarea manevrelor, intervențiile în caz de incidente;

condiții de interconectare – aviz scris, eliberat de operatorul sistemului de transport sau operatorul sistemului de distribuție unui alt operator de sistem care solicită interconectarea sistemelor. Avizul respectiv conține condițiile tehnico-economice de interconectare a sistemelor;

deconectare – desfacere a legăturii dintre rețeaua electrică a operatorului de sistem și a instalațiilor electrice ale consumatorului final, producătorului prin intermediul aparatelor de comutație ori prin decuplarea conductoarelor sau a cablurilor de la rețeaua electrică;

limitarea livrării energiei electrice - diminuarea de către operatorul de sistem a cantității de energie electrică livrată utilizatorului de sistem;

putere aprobată - putere activă maximă pe care utilizatorul o poate absorbi sau evacua prin instalația de racordare, indicată în avizul de racordare și pentru care se dimensionează instalația de racordare, instalația de utilizare sau centrala electrică, ținând cont de cerințele avizului de racordare față de factorul de putere;

sistarea prestării serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice - suspendarea temporară a prestării serviciului de transport sau de distribuție din punctele de racordare la rețelele electrice sau din alt punct convenit de către părți;

solicitant - persoană fizică sau juridică care a depus o cerere pentru eliberarea avizului de racordare la rețeaua electrică de transport sau de distribuție;

violarea sigiliului - deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului autentic, lipsa sigiliului, contrafacerea sigiliului, ruperea cordonului sigiliului sau restabilirea lui după ce a fost rupt.

Secțiunea 3

Etaple procesului de racordare la rețeaua electrică

4. Orice persoană fizică sau juridică are dreptul să solicite racordarea instalației de utilizare, a centralei electrice ce îi aparține, la rețeaua electrică de transport sau de distribuție a operatorului de sistem care își desfășoară activitatea în limitele teritoriului autorizat prin licență.

5. Pentru realizarea racordării la rețeaua electrică se stabilesc următoarele etape:

- 1) depunerea de către solicitant a cererii pentru eliberarea avizului de racordare;
- 2) eliberarea de către operatorul de sistem a avizului de racordare;
- 3) încheierea contractului de racordare și achitarea costului de proiectare și a tarifului de racordare, după caz;
- 4) proiectarea instalațiilor de racordare și de utilizare sau a centralei electrice;
- 5) coordonarea proiectului de executare a instalației de utilizare sau a centralei electrice și instalației de racordare, după caz;
- 6) executarea instalației de racordare;
- 7) admiterea în exploatare a instalației de racordare;
- 8) semnarea actului de delimitare și după caz a convenției de interacțiune;
- 9) semnarea contractului de furnizare sau achiziționare a energiei electrice;
- 10) punerea sub tensiune a instalației de utilizare, a centralei electrice.

Secțiunea 4

Cererea pentru eliberarea avizului de racordare

6. În scopul racordării la rețeaua electrică a instalației de utilizare și sau a centralei electrice, solicitantul este obligat să obțină de la operatorul de sistem avizul de racordare.

7. Pentru obținerea avizului de racordare solicitantul depune cererea pentru eliberarea avizului de racordare la operatorul de sistem, la rețeaua electrică a căruia se preconizează racordarea instalației de utilizare sau a centralei electrice.

8. Formularul cererii pentru eliberarea avizului de racordare se elaborează de către operatorul de sistem și se publică pe pagina web proprie a operatorului de sistem.

9. Înainte de depunerea cererii pentru eliberarea avizului de racordare solicitantul este în drept să se adreseze la operatorul de sistem pentru consultații privind procedura, condițiile și actele necesare de prezentat în scopul obținerii avizului de racordare.

10. Cererea pentru eliberarea avizului de racordare se depune de către solicitant în următoarele cazuri:

- a) necesitatea racordării unei instalații de utilizare;
- b) necesitatea racordării unei centrale electrice;
- c) modificarea instalației de racordare existente (majorarea puterii electrice a locului de consum prescrise în avizul de racordare anterior sau a centralei electrice, reamplasarea instalației de racordare, modificarea nivelului de tensiune, modificarea punctului de măsurare, îndeplinirea unor condiții care necesită introducerea de noi elemente sau modificarea/înlocuirea unor elemente din instalația de racordare cu altele având alte caracteristici tehnice);
- d) majorarea puterii unei centrale electrice, aprobate anterior printr-un aviz valabil sau act de delimitare (instalarea de generatoare electrice noi, înlocuirea unor generatoare cu altele având putere instalată mai mare sau majorarea puterii instalate a generatoarelor existente);
- e) modificarea unui loc de consum prin racordarea de generatoare electrice la instalația de utilizare.

11. Operatorul de sistem nu este în drept să elibereze avize de racordare în alte cazuri decât cele prevăzute la **pct. 10** din prezentul Regulament.

12. În cazurile racordării instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali la rețeaua electrică de distribuție cu tensiunea de 35 - 110 kV, cât și în cazul racordării la rețelele electrice de distribuție a centralelor electrice cu o putere instalată mai mare sau egală cu 0.5 MW, condițiile avizului de racordare vor fi consultate cu operatorul sistemului de transport pentru asigurarea funcționării fiabile, siguranței rețelelor electrice interconectate și necesitatea menținerii calității serviciului de transport sau de distribuție prestat pentru toți utilizatorii din zonă.

13. În cererea pentru eliberarea avizului de racordare vor fi indicate cel puțin următoarele informații:

- 1) datele de identificare a locului de consum/producere, inclusiv amplasarea geografică sau adresa;
- 2) scopul utilizării energiei electrice (în cazul locurilor de consum);
- 3) tipul instalației de generare (în cazul centralelor electrice);
- 4) puterea electrică solicitată a fi racordată/evacuată;
- 5) categoria de fiabilitate a furnizării;
- 6) curentul electric solicitat (trifazat sau monofazat).

14. La cererea pentru eliberarea avizului de racordare se anexează în mod obligatoriu următoarele acte:

1) în cazul persoanelor fizice:

- a) copia buletinului de identitate al solicitantului;
- b) copia actelor, care atestă dreptul de proprietate/folosință al solicitantului pentru locul de consum respectiv;
- c) copia actului, care atestă dreptul de proprietate/folosință asupra terenului, după caz;
- d) copia procurii, întocmită în modul corespunzător, pe numele mandatarului, împuternicit să reprezinte interesele solicitantului, după caz.

2) în cazul persoanelor juridice:

- a) copia extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali eliberat de Agenția Servicii Publice cu cel mult 3 luni înainte de data depunerii cererii;
- b) copia actelor, care atestă dreptul de proprietate/folosință al solicitantului pentru locul de consum respectiv;
- c) planul de situație, cu amplasarea în zonă a instalației de utilizare sau a centralei electrice, pentru care se solicită racordarea;
- d) copia actului, care atestă dreptul de proprietate/folosință asupra terenului, după caz;
- e) copia procurii, întocmită în modul corespunzător, pe numele mandatarului, împuternicit să reprezinte interesele solicitantului, după caz;
- f) pentru racordarea instalațiilor de utilizare, date caracteristice locului de consum, inclusiv tipul și puterea utilajelor ce se vor utiliza.

15. În cazul racordării la rețeaua electrică a centralelor electrice, la înregistrarea cererii pentru eliberarea avizului de racordare operatorul de sistem este în drept să ceară solicitantului prezentarea unor seturi de date suplimentare față de cele specificate la **pct. 14**. Seturile de date respective se elaborează de operatorii de sistem în funcție de tehnologia de producere a energiei electrice, în special pentru centralele care produc energie electrică din surse regenerabile. Seturile de date necesare pentru racordarea centralelor electrice vor fi plasate pe pagina electronică a respectivului operator de sistem.

16. Cererea pentru eliberarea avizului de racordare, însoțită de actele menționate în **pct. 14** al prezentului Regulament, iar în cazul centralelor electrice – și de setul de date descris în **pct. 15**, se transmite operatorului de sistem prin poștă, fax, e-mail sau se depune direct la oficiul operatorului de sistem sau la furnizor.

17. Cererea pentru eliberarea avizului de racordare se semnează în mod obligatoriu de solicitant sau de împuternicitul legal al solicitantului.

18. Dacă setul de acte anexate cererii pentru eliberarea avizului de racordare nu este complet, operatorul de sistem notifică solicitantul, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii, cu privire la necesitatea completării acestuia, indicând exhaustiv documentele și/sau informația lipsă care trebuie completată sau prezentată operatorului de sistem.

19. Dacă solicitantul nu prezintă actele relevante în termen de 10 zile lucrătoare, operatorul de sistem va clasa cererea pentru eliberarea avizului de racordare și va restitui solicitantului setul de documente pentru eliberarea avizului de racordare.

20. Interconectarea unei rețele electrice de transport cu altă rețea electrică de transport, interconectarea unei rețele electrice de transport cu o rețea electrică de distribuție se efectuează în baza condițiilor de interconectare a rețelelor electrice.

21. Operatorul de sistem la rețeaua electrică căruia se solicită interconectarea va elibera condiții de interconectare a rețelelor electrice operatorului de sistem care solicită interconectarea.

22. Cheltuielile de interconectare vor fi suportate de solicitant.

Secțiunea 5

Eliberarea, modificarea avizului de racordare și prelungirea termenului de valabilitate a lui

23. După înregistrarea cererii pentru eliberarea avizului de racordare, operatorul de sistem este obligat să colaboreze cu solicitantul în scopul alegerii celei mai avantajoase soluții de racordare. Pentru aceasta operatorul de sistem poate solicita de la solicitant datele caracteristice locului de consum, centralei electrice, tipul și caracteristicile echipamentelor care alcătuiesc instalația solicitantului, iar solicitantul va prezenta datele respective operatorului de sistem.

24. În situația în care operatorul de sistem a identificat mai multe soluții de racordare, operatorul de sistem informează solicitantul despre acest fapt, iar solicitantul urmează să selecteze una din posibilitățile de racordare identificate, ținând cont de alte criterii inclusiv criterii economice.

25. Termenele de eliberare de către operatorul de sistem a avizului de racordare, care se numără de la data înregistrării cererii de racordare și prezentarea actelor și informațiilor stabilite la **pct. 13, 14, 15** sunt următoarele:

- 1) pentru solicitările de racordare a locurilor de consum la rețelele electrice de distribuție – 10 zile calendaristice;
- 2) pentru solicitările de racordare a locurilor de consum la rețelele electrice de transport – 15 zile calendaristice;
- 3) pentru solicitările de racordare a centralelor electrice la rețelele electrice de transport sau de distribuție – 30 de zile calendaristice;

Modelul avizului de racordare este prevăzut în Anexa nr. 1 la prezentul Regulament. La eliberarea avizului de racordare, operatorul de sistem este obligat să comunice solicitantului costul estimat pentru executarea instalației de racordare.

26. În avizul de racordare se indică în mod obligatoriu condițiile tehnice-economice de racordare la rețeaua electrică a locului de consum sau a centralei electrice, pentru satisfacerea cerințelor utilizatorului de sistem, precizate în cerere cât și condițiile de utilizare a rețelei electrice după punerea sub tensiune a instalației de utilizare sau a centralei electrice.

27. Avizul de racordare se eliberează gratuit.

28. Prin avizul de racordare eliberat, solicitantul poate fi obligat să suporte doar cheltuielile de construcție a instalației de racordare, care să corespundă puterii electrice solicitate.

29. Avizul de racordare în mod obligatoriu este însoțit de schema porțiunii rețelei electrice la care se solicită racordarea, cu indicarea punctului de racordare. Avizul de racordare poate include date necesare proiectantului pentru elaborarea proiectului de execuție.

30. Condițiile tehnice incluse în avizul de racordare, sunt valabile până la punerea sub tensiune a instalației de utilizare sau a centralei electrice și ulterior pentru toată durata de exploatare a instalației date. Operatorul de sistem este în drept să anuleze avizul de racordare în următoarele cazuri:

- a) dacă instalația de utilizare a solicitantului nu este realizată și pusă sub tensiune în termen de 24 de luni de la data emiterii avizului de racordare;
- b) dacă centrala electrică nu este realizată și pusă sub tensiune în termen de 36 de luni de la data emiterii avizului de racordare,

31. Avizul de racordare își încetează valabilitatea în următoarele cazuri:

1) la cererea solicitantului, dacă nu a fost pusă sub tensiune instalația de utilizare sau centrala electrică;

2) la emiterea unui nou aviz de racordare pentru același loc de consum;

3) în situația în care după emiterea avizului de racordare se impune schimbarea soluției tehnice de racordare, ca urmare a informațiilor prevăzute în avizele deținătorilor de utilități conform cerințelor specificate în certificatul de urbanism;

32. Avizul de racordare se modifică gratuit de către operatorul de sistem la cererea solicitantului, în cazul schimbării datelor de identificare ale solicitantului, cu condiția menținerii termenului specificat în **pct. 30** din prezentul Regulament.

33. Operatorul de sistem este în drept să refuze eliberarea avizului de racordare în următoarele cazuri:

1) lipsa de capacitate, motivată de faptul că nu există rețea electrică sau că rețeaua electrică existentă nu dispune de capacitatea tehnică necesară pentru a fi satisfăcute cerințele solicitantului;

2) racordarea solicitată la rețeaua electrică ar împiedica operatorul de sistem să își îndeplinească obligațiile de serviciu public stabilite în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică.

În cazul unor constrângeri apărute ca urmare mai multor solicitări de racordare pentru o capacitate mai mare decât cea disponibilă, la eliberarea avizelor de racordare operatorul de sistem va aplica principiul ”primul venit – primul servit” la eliberarea avizelor de racordare.

34. Operatorul de sistem va formula în scris refuzul eliberării avizului de racordare, cu prezentarea motivelor și argumentelor justificate din punct de vedere tehnic și economic. În cazul refuzului eliberării avizului de racordare, operatorul de sistem va prezenta informații pertinente despre măsurile necesare pentru înlăturarea motivelor de refuz, inclusiv despre măsurile necesare pentru dezvoltarea rețelelor electrice, precum și despre termenele concrete de realizare a dezvoltării acestora.

35. Pentru zonele economice libere sau parcuri industriale, operatorul de sistem emite aviz de racordare administratorului zonei economice libere/parcului industrial. Instalația de racordare se realizează de către operatorul de sistem în baza contractului de racordare încheiat cu administratorul zonei economice libere/parcului industrial. Administratorul zonei economice libere/parcului industrial este responsabil de realizarea instalațiilor din aval de punctul de delimitare.

36. Solicitantul căruia i s-a refuzat eliberarea avizului de racordare la rețeaua electrică este în drept să adreseze Agenției o reclamație în acest sens, în conformitate cu prevederile legii.

Secțiunea 6

Proiectarea și executarea instalației de racordare

37. Orice racordare sau reconectare la rețeaua electrică care creează condiții pentru consumul de energie electrică din rețeaua electrică sau livrarea energiei electrice în rețeaua electrică este efectuată în exclusivitate de către operatorul de sistem în prezența consumatorului final, producătorului de energie electrică, după caz. Consumatorul final, producătorul sunt obligați să ofere accesul la instalațiile sale electrice.

38. Proiectarea și executarea instalației de racordare se efectuează de operatorul de sistem la solicitare. Consumatorul final sau producătorul potențial este în drept să angajeze un proiectant și un electrician autorizat pentru proiectare și respectiv, pentru executarea instalației de racordare.

39. În cazul în care proiectarea și executarea instalației de racordare se realizează de către operatorul de sistem, solicitantul va achita operatorului de sistem costul de proiectare și tariful de racordare, calculat conform Metodologiei de calculare, de aprobare și aplicare a tarifelor auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic aprobate de Agenție. Dacă solicitantul contractează un proiectant și un electrician autorizat, solicitantul va achita operatorului de sistem doar tariful de punere sub tensiune, calculat conform Metodologiei de calculare, de aprobare și aplicare a tarifelor auxiliare prestate de către operatorii de sistem din sectorul electroenergetic, aprobate de Agenție.

40. În cazul în care solicitantul optează pentru executarea proiectării și montării instalației de racordare de către operatorul de sistem, operatorul de sistem și solicitantul încheie contractul de racordare în condițiile **punctelor 41-51** din prezentul Regulament.

41. Obiectul contractului de racordare îl constituie proiectarea, montarea, recepția, conectarea și punerea sub tensiune a instalației de racordare.

42. Contractul de racordare va include următoarele clauze:

- 1) datele de identificare ale părților contractante;
- 2) obiectul contractului;
- 3) lucrările de proiectare și montare a instalației de racordare și punere sub tensiune ce urmează a fi realizate de către operatorul de sistem;
- 4) drepturile și obligațiile părților;
- 5) termenele și condițiile de realizare a lucrărilor destinate racordării;
- 6) dreptul de proprietate asupra instalației de racordare, după caz;
- 7) costul de proiectare, obținerea dreptului asupra terenului de amplasare a instalației de racordare, după caz, și valoarea tarifului de racordare, calculat în baza metodologiei aprobate de Agenție, și modalitățile de achitare a acestora;
- 8) durata și condițiile de valabilitate ale contractului;
- 9) responsabilitatea părților;
- 10) soluționarea litigiilor.

43. Contractul de racordare se încheie în 2 exemplare, câte unul pentru fiecare parte contractantă, ambele cu aceeași forță juridică.

44. După semnarea contractului de racordare operatorul de sistem prezintă solicitantului bonul de plată pentru achitarea costului de proiectare și a tarifului de racordare.

45. Solicitantul achită costul de proiectare și tariful de racordare, după care, operatorul de sistem asigură proiectarea și execută lucrările de montare a instalației de racordare. După finalizarea lucrărilor de montare se efectuează recepția instalației de racordare conform Secțiunii 7 din prezentul Regulament.

46. Termenul de executare a instalației de racordare și de punere sub tensiune a instalației de utilizare, după achitarea tarifului de racordare, nu va depăși:

- 1) 10 zile lucrătoare, pentru racordarea instalației de utilizare la rețeaua electrică de tensiune joasă, cu condiția că nu sunt necesare lucrări de terasament;
- 2) 40 de zile calendaristice, pentru celelalte cazuri de racordare a instalației de utilizare la rețeaua electrică de tensiune joasă;
- 3) 60 de zile calendaristice, pentru racordarea instalației de utilizare la rețeaua de tensiune medie și la rețelele electrice de tensiune înaltă;
- 4) Prin derogare de la subpunctele 1), 2) și 3), în cazul racordării specifice a instalațiilor de utilizare la stațiile electrice de 35 kV sau 110 kV, precum și la instalațiile de 6 kV sau 10 kV, operatorul de sistem și solicitantul sunt în drept să negocieze și să stabilească alte termene de racordare.

47. Operatorul de sistem racordează instalația de utilizare, centrala electrică în termenul indicat în contractul de racordare dacă solicitantul a prezentat copia actului de recepție a instalației de utilizare, a centralei electrice cu condiția existenței unui contract de furnizare a energiei electrice pentru locul de consum respectiv sau contract de achiziționare a energiei electrice de la producătorul respectiv.

48. În cazul în care solicitantul angajează un proiectant și un electrician autorizat să proiecteze și să execute instalația de racordare, proiectantul elaborează proiectul instalației de racordare și îl prezintă spre coordonare operatorului de sistem.

49. Operatorul de sistem examinează și coordonează documentația de proiect în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data solicitării. În cazul în care operatorul de sistem constată că documentația de

proiect nu corespunde normelor de proiectare și/sau condițiilor expuse în avizul de racordare, operatorul de sistem notifică în scris solicitantul cu privire la necesitatea înlăturării neconformităților.

50. Modificarea documentației de proiect se efectuează de către autorul proiectului și se coordonează cu operatorul de sistem. În cazul întreruperii activității autorului proiectului sau apariției altor circumstanțe, care fac imposibilă operarea modificărilor de către autor, solicitantul va recurge la serviciile altor persoane autorizate.

51. După coordonarea proiectului de către operatorul de sistem, electricianul autorizat angajat de solicitant execută lucrările de montare a instalației de racordare. După finalizarea lucrărilor de montare se efectuează recepția instalației de racordare conform Secțiunii 7 din prezentul Regulament.

52. După ce instalația de racordare a fost recepționată, solicitantul se adresează la operator pentru încheierea contractului de racordare. Operatorul de sistem și solicitantul semnează contractul de racordare la data adresării. În acest caz contractul de racordare prevede doar executarea lucrărilor de conectare și punerea sub tensiune a instalației electrice. Solicitantul achită tariful de punere sub tensiune. După semnarea contractului de racordare, operatorul și solicitantul semnează actul de delimitare. Operatorul de sistem efectuează conectarea instalației electrice și pune sub tensiune instalația electrică în termen de cel mult 2 zile lucrătoare din ziua achitării tarifului de punere sub tensiune, prezentării copiei actului de recepție a instalației electrice, cu condiția existenței unui contract de furnizare a energiei electrice și/sau de achiziționare a energiei electrice. Bonul de achitare a tarifului de punere sub tensiune se eliberează de către operatorul de sistem în ziua semnării contractului de racordare.

53. Lucrările de proiectare se efectuează în baza avizului de racordare și în conformitate cu prevederile Normelor de amenajare a instalațiilor electrice, altor documente normativ tehnice.

54. Documentația de proiect pentru instalația de racordare a locului de consum, a centralei electrice a solicitantului va include întregul complex de lucrări aferente racordării acestuia la rețeaua electrică, inclusiv măsurile de amenajare a terenului afectat în urma construcției.

55. Documentația de proiect urmează a fi recoordoanată, dacă pe parcursul a 24 luni din ziua eliberării avizului de racordare nu au fost începute lucrările de construcție a instalației de racordare. Proiectul instalațiilor electrice elaborat în baza avizului de racordare se verifică și se coordonează de către operatorul de sistem.

56. Lucrările de executare a instalațiilor de racordare se efectuează în baza documentației de proiect și în conformitate cu prevederile Normelor de amenajare a instalațiilor electrice. Se interzice racordarea la rețeaua electrică a instalației solicitantului care nu corespunde proiectului și prevederilor Normelor de amenajare a instalațiilor electrice.

57. Racordarea instalațiilor electrice ale întovărășirilor pomicole, ale cooperativelor de construcție a garajelor, ale solicitanților din blocurile locative cu multe apartamente (camere de locuit) se efectuează în baza unui proiect unic.

58. Dacă solicitantul cere racordarea la rețeaua electrică a unor receptoare electrice cu puterea electrică de până la 100 W, nu este obligatorie cerința instalării echipamentului de măsurare, iar consumul de energie electrică se determină aplicând sistemul paușal (produsul dintre puterea electrică a receptorilor și durata de utilizare a ei de 24 ore). La instalarea acestor echipamente în blocurile locative, solicitantul este obligat să coordoneze proiectul sau schița de proiect cu administratorul imobilului cu destinație locativă.

59. În cazul în care pentru montarea instalației de racordare este necesară utilizarea terenurilor altor persoane, solicitantul este obligat să prezinte acordul acestor persoane și să suporte cheltuielile aferente.

Secțiunea 7

Recepția și punerea în funcțiune a instalației de racordare

60. În cazul racordării unei centrale electrice la rețeaua electrică, admiterea în exploatare a centralei electrice și a instalației de racordare se confirmă prin actul de corespundere, eliberat de organul supravegherii energetice de stat.

61. În cazul racordării locului de consum cu o putere contractată de cel mult 150 kW la rețeaua electrică de distribuție de tensiune joasă și medie, admiterea în exploatare a instalației electrice se confirmă prin declarația electricianului autorizat, cu excepția grădinițelor, școlilor, spitalelor, azilurilor de bătrâni și a orfelinatelor, cazuri în care admiterea în exploatare se face de către organul supravegherii energetice de stat.

62. În cazul racordării locului de consum cu o putere mai mare de 150 kW admiterea în exploatare a instalației electrice se confirmă prin emiterea actului de corespundere de către organul supravegherii energetice de stat în urma examinării instalației de utilizare respective.

63. Puterea contractată se determină ca:

- a) putere nominală a stației electrice (transformator);
- b) produs dintre tensiunea nominală (U_n) și sarcina admisibilă (I_{adm}) a conductorului, cablului;
- c) produs dintre tensiunea nominală (U_n) și curentul nominal (I_n) al aparatului de protecție, selectându-se valoarea cea mai mică.

64. În cazurile în care pentru demonstrarea corespunderii instalațiilor electrice, este necesar parcurgerea etapei de punere sub tensiune pentru probe, actul de corespundere urmează a fi completat după parcurgerea etapei respective.

65. Recepția instalației de racordare se efectuează de către comisia de recepție în conformitate cu prevederile Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285 din 23 mai 1996 cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente.

66. La recepția instalației de racordare se efectuează și recepția instalației de utilizare și/sau a centralei electrice, cu verificarea conformității fizice a elementelor prevăzute în proiect, și examinarea calității lucrărilor de construcție-montare executate, după ce comisia de recepție constată gradul de finalizare a lucrărilor de montare, autorizează demararea lucrărilor de reglare (în complex).

67. Dacă s-a stabilit ca soluția optimă de racordare la rețeaua electrică poate fi realizată prin întretăierea liniei electrice cu instalarea ulterioară de elemente de rețea, în scopul restabilirii integrității circuitului, toate elementele integrate, parte a tranzitului, se considera proprietatea operatorului de sistem (LEC și barele 6-10 kV cu aparatele de comutație de intrare ieșire). Cheltuielile în aceste cazuri se suportă integral de solicitant.

Secțiunea 8

Apartenența și delimitarea instalațiilor electrice ale operatorului de sistem și ale consumatorilor finali și/sau producătorilor

68. Punctul de delimitare a proprietății se stabilește la un element fizic care permite realizarea efectivă a separării rețelelor electrice, proprietate a operatorului de sistem, sau deservite tehnic de operatorul de sistem, de instalațiile electrice ale altui operator de sistem, ale consumatorului final și/sau ale producătorului.

69. În situația unui loc de consum și/sau a unei centrale electrice care se dezvoltă în etape, se semnează succesiv acte de delimitare, corespunzătoare etapelor de dezvoltare prevăzute în avizul de racordare, cu anularea actului de delimitare emis pentru etapa de dezvoltare anterioară.

70. Actul de delimitare se semnează după admiterea în exploatare instalației de racordare și a instalației de utilizare sau a centralei electrice în trei exemplare, unul pentru operatorul de sistem și două pentru utilizatorul de sistem. Utilizatorul de sistem este obligat să transmită un exemplar al actului de delimitare furnizorului la etapa de semnare a contractului de furnizare a energiei electrice.

71. Formatul cadru (dar fără a se limita la) al actului de delimitare este prezentat în Anexa nr.2 la prezentul Regulament. Actul de delimitare conține, după caz, următoarele:

- 1) datele de identificare a locului de consum sau a centralei electrice;
- 2) datele energetice ale generatoarelor;
- 3) puterea aprobată pentru evacuare și/sau consum;
- 4) pentru locurile de producere, puterea instalată totală;
- 5) schema monofilară cu precizarea punctului de racordare, punctului de delimitare și a punctului de măsurare.

72. Instalațiile de racordare executate de operatorul de sistem devin proprietatea operatorului, care este responsabil de exploatarea, întreținerea și modernizarea acestora. Instalațiile de racordare executate de electricieni autorizați rămân în proprietatea și în gestiunea consumatorilor finali, producătorilor, care sunt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului de sistem în condițiile stabilite în Legea cu privire la energia electrică.

73. Pentru consumatorii noncasnici/producători punctul de delimitare se stabilește în baza înțelegerii dintre consumatorul noncasnic/producător și operatorul de sistem și se consemnează în actul de delimitare, un exemplar al căruia se prezintă de către consumatorul noncasnic furnizorului la încheierea contractului de furnizare a energiei electrice. Rețelele electrice existente din amonte de punctul de delimitare sunt în responsabilitatea operatorului de sistem care asigură exploatarea și deservirea tehnică a lor.

74. Pentru consumatorii casnici nu este obligatorie întocmirea și semnarea actului de delimitare. În acest caz operatorul sistemului de distribuție este responsabil de exploatarea și deservirea tehnică a rețelei electrice până la bornele de ieșire a aparatului de protecție, instalat după echipamentul de măsurare. Cheltuielile justificate pentru exploatarea și întreținerea acestor rețele electrice se includ în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

75. Consumatorul final/producătorul este responsabil de întreținerea și deservirea tehnică a instalației sale de utilizare și/sau a centralei electrice.

76. Exploatarea și deservirea tehnică a instalațiilor electrice ale consumatorilor noncasnici/producătorilor, situate în aval de punctul de delimitare, se realizează de către consumatorul noncasnic/producător sau de către operatorul de sistem în bază de contract, în conformitate cu cerințele Normelor de amenajare a instalațiilor electrice, Regulilor exploatarea tehnică a instalațiilor electrice ale consumatorilor și Regulile securității tehnice în instalațiile electrice.

77. Instalațiile de separare din punctul de delimitare sunt exploatate și deservite tehnic de operatorul de sistem, delimitarea făcându-se la bornele de ieșire a instalațiilor de separare.

78. După necesitate, între operatorul de sistem și utilizatorul de sistem în scopul asigurării funcționării fiabile a instalațiilor electrice se încheie o convenție de interacțiune dintre operatorul de sistem și consumatorul final/producător, specificate în avizul de racordare.

79. Operatorul de sistem și utilizatorul de sistem vor reperfecta actul de delimitare al instalațiilor electrice în cazul modificării parametrilor de rețea descrise în actul de delimitare drept urmare a reconstrucțiilor, reconfigurărilor și modificărilor rețelei electrice.

Capitolul II

Prestarea serviciului de transport și de distribuție a energiei electrice

Secțiunea 1

Contractarea serviciului de transport și de distribuție a energiei electrice

80. Prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice se efectuează de către operatorul de sistem în baza contractului de prestare a serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, încheiat în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energia electrică și a prezentului Regulament.

81. Operatorul de sistem publică pe pagina web modelul contractului de prestare a serviciului de transport și respectiv de distribuție a energiei electrice care va conține clauzele obligatorii stabilite în anexele nr. 3 și nr. 4 la prezentul Regulament.

82. La solicitarea în scris a utilizatorului de sistem, operatorul de sistem va prezenta, în termen de cel mult 10 zile calendaristice, proiectul contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice.

83. În cazul în care utilizatorul de sistem acceptă prevederile contractuale fără obiecții, contractul pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice semnat este transmis operatorului de sistem.

84. În cazul în care utilizatorul de sistem are obiecții la proiectul contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, acestea sunt formulate în scris și remise în adresa operatorului de sistem pentru a fi negociate.

85. Operatorul de sistem verifică dacă sunt întrunite condițiile necesare încheierii contractului și dacă este de acord cu propunerile și obiecțiile motivate ale utilizatorului și transmite acestuia contractul semnat în termen de cel mult 10 zile calendaristice de la încheierea negocierilor. Refuzul de încheiere a contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice trebuie să fie motivat cu indicarea expresă a temeiului legal de refuz.

86. Neînțelegerile și litigiile apărute în procesul de negociere a contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, precum și de executare a acestuia, vor fi soluționate în conformitate cu prevederile legii.

87. Contractul pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice se încheie în 2 exemplare, câte unul pentru fiecare parte contractantă, ambele cu aceeași forță juridică.

88. În scopul prestării serviciilor de transport și de distribuție, operatorul de sistem este obligat să întrețină în stare bună de funcționare rețelele electrice ce-i aparțin, precum și rețelele electrice de întreținerea cărora este responsabil conform prevederilor prezentului Regulament, să efectueze exploatarea și reparația lor în corespundere cu cerințele documentelor normativ-tehnice obligatorii și să respecte normele de securitate.

89. Operatorul sistemului de distribuție întreține și exploatează instalațiile de racordare ale consumatorilor casnici, iar cheltuielile justificate, suportate în acest sens, se includ în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

90. Operatorul de sistem este obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru prevenirea sau pentru înlăturarea neîntârziată a defectelor și a deranjamentelor din instalațiile electrice proprii, precum și din instalațiile electrice pe care le întreține și le deservește cu respectarea cerințelor Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice.

Secțiunea 2

Drepturile și obligațiile părților

91. Operatorii de sistem au următoarele obligații:

1) să transporte sau să distribuie energia electrică conform prevederilor Legii cu privire la energia electrică și în condițiile contractului pentru prestarea serviciului încheiat cu utilizatorul de sistem;

2) să respecte indicatorii de calitate a serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice, stabiliți în Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat de Agenție în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică, și să asigure livrarea energiei electrice, la parametrii de calitate stabiliți de standardului național în vigoare;

3) să întrețină, să exploateze și să înlocuiască rețelele electrice ce-i aparțin în caz de degradare, cu excepția situației deteriorării acestora de către utilizatorii de sistem sau alte persoane, cazuri în care aceștia sunt obligați să suporte integral cheltuielile generate;

4) să asigure succesiunea inițială a fazelor curentului electric, după efectuarea lucrărilor de reparații, exploatare și întreținere a rețelelor electrice;

5) să anunțe utilizatorii de sistem, despre întreruperile programate și limitările în livrarea energiei electrice în conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, menționând motivele întreruperii;

6) să presteze serviciul de transport sau de distribuție a energiei electrice în mod continuu și fiabil și să restabilească în cel mai scurt timp posibil, livrarea energiei electrice în caz de întreruperi neprogramate sau în cazul altor deranjamente din rețeaua electrică;

7) să reconecteze instalațiile de utilizare ale utilizatorilor de sistem, conform prevederilor prezentului Regulament, Regulamentului privind furnizarea energiei electrice și Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice și să reia livrarea energiei electrice;

8) să prezinte la solicitarea utilizatorului de sistem informații cu privire la parametrii de calitate a energiei electrice furnizate la locul de consum și să examineze petițiile cu privire la calitatea energiei electrice în conformitate cu Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice;

9) în cazul în care un utilizator de sistem a adresat operatorului de sistem o petiție care urmează să fie examinată și soluționată de furnizor, operatorul de sistem este obligat să transmită petiția furnizorului în termen de cel mult 3 zile lucrătoare și să informeze despre acest fapt petiționarul;

10) să țină evidența tuturor consumatorilor finali ale căror instalații electrice au fost deconectate de la rețeaua electrică, și să informeze furnizorul despre toate deconectările efectuate;

11) să ofere utilizatorilor de sistem, inclusiv consumatorilor finali, informații suficiente pentru asigurarea unui acces eficient la rețelele electrice și să răspundă în termenele stabilite prin Legea cu privire la petiționare, la reclamațiile depuse în scris de consumatorii finali;

12) să repare prejudiciile cauzate utilizatorilor de sistem;

13) să efectueze în termen verificarea metrologică periodică a echipamentului de măsurare a energiei electrice furnizate consumatorului casnic;

14) să informeze consumatorii finali și solicitanții privind modalitățile de soluționare a problemelor abordate de către aceștia;

15) să monteze la consumatorul casnic un alt echipament de măsurare în locul celui supus verificării metrologice periodice sau defectat nu din vina consumatorului casnic, iar în cazul în care în locul echipamentului de măsurare, demontat pentru verificare metrologică periodică operatorul sistemului de distribuție nu a instalat un alt echipament de măsurare - să restabilească evidența energiei electrice consumatorului casnic în termen de cel mult 10 zile calendaristice;

16) să permită accesul utilizatorului de sistem la echipamentul său de măsurare instalat pe teritoriul operatorului de sistem, în cazul în care a fost anunțat în prealabil ;

17) să întocmească actul de depistare a intervenției consumatorului final în funcționarea echipamentului de măsurare, a consumului de energie electrică prin ocolirea echipamentului de măsurare sau a conectării neautorizate a instalațiilor electrice și a receptoarelor electrice la rețeaua electrică și să transmită furnizorului actul întocmit și probele aferente;

18) să citească lunar indicațiile echipamentelor de măsurare și să prezinte furnizorului datele respective pentru facturare, în termenele stabilite cu furnizorul, în baza contractului pentru prestarea serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice;

19) să deconecteze instalațiile electrice ale utilizatorilor de sistem, cu respectarea prevederilor Legii nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, prezentului Regulament și a Regulamentului privind furnizarea energiei electrice;

20) să asigure accesul utilizatorilor de sistem la serviciul telefonic 24/24 ore al operatorului de sistem, numărul de telefon al căruia se indică în mod obligatoriu în factura emisă de furnizor.

92. Operatorul sistemului de distribuție este responsabil de exploatarea și de întreținerea rețelelor interne din blocurile de locuit prin intermediul cărora sunt alimentați cu energie electrică consumatorii casnici, deținători de apartamente/odăi din aceste blocuri. Cheltuielile pentru întreținerea și pentru deservirea rețelelor interne se includ în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

93. Personalul operatorului de sistem, care instalează noi echipamente, efectuează reparația sau modifică instalațiile existente, este obligat să readucă la starea inițială terenul, elementele de construcții și instalațiile consumatorului final sau ale proprietarului terț, afectate în procesul executării acestor lucrări.

94. Operatorul de sistem este obligat să aducă periodic la cunoștința utilizatorilor de sistem următoarele date referitoare la activitatea centrelor pentru relații cu utilizatorii de sistem:

a) adresele sediilor, numerele de telefon, inclusiv numărul de telefon al serviciului 24/24 și adresele poștei electronice (dacă sunt disponibile) unde utilizatorii de sistem pot adresa reclamații;

b) programul de lucru, de cel puțin 5 zile pe săptămână a câte 8 ore pe zi, pe parcursul căruia utilizatorul de sistem poate adresa reclamația.

95. Operatorul de sistem este obligat să dispună de centre pentru relații cu utilizatorii de sistem, unde au acces liber toți utilizatorii de sistem, pe parcursul programului de lucru, și să desemneze personalul cu drept de decizie, responsabil de examinarea reclamațiilor și de soluționarea problemelor utilizatorilor de sistem legate de prestarea serviciilor de sistem.

96. Personalul responsabil de examinarea reclamațiilor trebuie să dispună de aptitudini și împuterniciri pentru:

a) a examina reclamațiile și a soluționa neînțelegerile direct, prin negocieri, cu utilizatorii de sistem;

b) a remite reclamația către persoana furnizorului investită cu atribuții privind examinarea și soluționarea problemelor abordate în reclamație;

c) a informa utilizatorul de sistem despre drepturile lui în procesul de soluționare a neînțelegerilor.

Întreg personalul de conducere al operatorului de sistem este obligat să acorde audiență utilizatorilor de sistem care solicită aceasta, în scopul soluționării problemelor utilizatorilor de sistem.

97. Operatorul de sistem este obligat să țină evidența petițiilor. Informația despre petiții include cel puțin:

a) data depunerii;

b) numele persoanei care a depus petiția;

c) esența problemei abordate;

- d) acțiunile întreprinse de operatorul de sistem pentru soluționarea problemelor abordate;
- e) decizia operatorului de sistem.

98. Operatorul de sistem este obligat să prezinte Agenției orice informație solicitată privind reclamațiile, copiile înregistrărilor și ale deciziilor sau alte documente necesare examinării și soluționării de către Agenție a problemelor abordate în petiții.

99. Operatorul de sistem este obligat să depună toate eforturile pentru soluționarea rezonabilă a neînțelegerilor cu utilizatorii de sistem, pe cale amiabilă, și în termeni cât mai restrânși.

100. În cazul în care neînțelegerea dintre utilizatorul de sistem și operatorul de sistem nu este soluționată pe cale amiabilă, operatorul de sistem este obligat să examineze situația creată și să răspundă în scris utilizatorului de sistem, în termenele prevăzute de lege.

101. În caz de dezacord cu răspunsul operatorului de sistem, ori dacă nu a primit în termenul stabilit răspuns de la operatorul de sistem, utilizatorul de sistem este în drept să se adreseze Agenției, pentru soluționarea neînțelegerii iscate sau în instanța de judecată pentru soluționarea litigiului.

102. În cazul în care consumatorul final nu este de acord cu răspunsul Agenției el este în drept să conteste acest răspuns în instanța de judecată în conformitate cu Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000 nr.57-58, art.375).

103. Operatorii de sistem au următoarele drepturi de care beneficiază:

a) să aibă acces la locul de consum pentru controlul și citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, montarea/demontarea echipamentului de măsurare în scopul efectuării verificării metrologice periodice, expertizei metrologice, efectuării expertizei extrajudiciare, precum și pentru controlul, deservirea și reparația instalațiilor electrice, ce aparțin operatorului de sistem, și sunt amplasate pe proprietatea consumatorului final;

b) să deconecteze instalațiile electrice în cazurile prevăzute Legii nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, prezentului Regulament și a Regulamentului privind furnizarea energiei electrice;

c) să sisteze livrarea energiei electrice consumatorului final în conformitate cu Legii cu privire la energia electrică.

d) să solicite expertiza metrologică a echipamentului de măsurare al altui operator de sistem la care sunt racordate rețelele electrice ale sale. Expertiza metrologică se efectuează în prezența personalului acestuia.

104. Utilizatorul de sistem are următoarele drepturi de care beneficiază:

- 1) să solicite operatorului de sistem să efectueze citirea indicațiilor, precum și să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul Regulament pentru efectuarea verificării metrologice a echipamentelor de măsurare, instalate la consumatorii finali cărora le livrează energie electrică;
- 2) să solicite operatorului de sistem sistarea livrării energiei electrice, inclusiv deconectarea instalațiilor sale de utilizare cu respectarea prevederilor prezentului Regulament;
- 3) la furnizarea continuă și fiabilă a energiei electrice, până la bornele de ieșire a aparatului de protecție instalat după echipamentul de măsurare în cazul consumatorilor casnici și până la punctul de delimitare în cazul consumatorilor noncasnici, la parametrii de calitate stabiliți conform standardului național;
- 4) să solicite repararea prejudiciului cauzat în rezultatul încălcării de către operatorul de sistem a prevederilor prezentului Regulament;
- 5) să aibă acces la echipamentul de măsurare a energiei electrice, indiferent de locul amplasării;
- 6) să solicite operatorului de sistem să întreprindă măsuri corespunzătoare în cazul deranjamentelor în rețeaua electrică și în cazul funcționării necorespunzătoare a echipamentului de măsurare;
- 7) să solicite operatorului de sistem să efectueze citirea indicațiilor, precum și să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul Regulament pentru efectuarea verificării metrologice a echipamentelor de măsurare, instalate la consumatorii finali cărora le livrează energie electrică;
- 8) să fie prezent la citirea indicațiilor, verificarea metrologică și efectuarea expertizei extrajudiciare a echipamentului de măsurare.

105. Utilizatorul de sistem are următoarele obligații:

- 1) să achite integral contravaloarea serviciilor prestate de operatorul de sistem în termenul indicat în factură;
- 2) să întrețină instalațiile electrice din proprietatea sa în stare bună de funcționare;
- 3) să respecte regulile de exploatare a instalațiilor electrice;
- 4) să permită accesul personalului operatorului de sistem, la echipamentul de măsurare amplasat pe proprietatea sa;
- 5) să permită accesul echipei de intervenție a operatorului de sistem, după prezentarea legitimației, în scopul efectuării unor lucrări de revizii, reparații, întreruperi, sistări, deconectări, racordări, precum și de remediere a deranjamentelor sau avariilor din instalațiile operatorului de sistem aflate pe proprietatea sa;
- 6) să efectueze remedierea defecțiunilor din instalațiile electrice aflate în proprietate/posesie, prin intermediul unităților specializate sau persoanelor autorizate să efectueze astfel de lucrări;
- 7) să suporte cheltuielile necesare pentru racordare, modificarea instalației de racordare, solicitată de el;
- 8) să instaleze și să utilizeze numai aparate, receptoare, utilaj și materiale electrice care corespund documentelor normativ-tehnice obligatorii stabilite prin lege;
- 9) să repare daunele provocate de instalațiile sale electrice, în cazul în care instalațiile electrice ce-i aparțin au cauzat înrăutățirea parametrilor de calitate a energiei electrice livrate altor utilizatori de sistem sau au împiedicat transportul sau distribuția energiei electrice altor utilizatori de sistem;
- 10) să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate echipamentului de măsurare și alte dispozitive și instalații montate de operatorul de sistem pe proprietatea sa, să nu întreprindă acțiuni menite să sustragă energie electrică prin conectarea neautorizată a instalațiilor electrice sau a receptoarelor electrice la rețeaua electrică, prin ocolirea echipamentului de măsurare sau prin denaturarea indicațiilor acestuia și să sesizeze imediat furnizorul/operatorul de sistem în cazul în care depistează defecțiuni în funcționarea echipamentului de măsurare sau violarea sigiliilor aplicate de către operatorul de sistem;
- 11) să fie prezent la controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice;
- 12) să solicite de la operatorul de sistem un nou aviz de racordare în cazul:
 - a) majorării puterii electrice,
 - b) modificării nivelului de tensiune,
 - c) modificarea categoriei de fiabilitate,
 - d) precum și să solicite furnizorului condițiile pentru separarea evidenței energiei electrice consumate pentru alte scopuri decât cele indicate în contractul de furnizare a energiei electrice.

106.Instalațiile electrice ale utilizatorului de sistem nu trebuie să pună în pericol viața și sănătatea oamenilor, să prejudicieze proprietatea, să provoace deranjamente în funcționarea normală a obiectelor sistemului electroenergetic și în furnizarea energiei electrice către alți consumatori finali.

107.Se interzice utilizatorului de sistem, să ridice pe traseele liniilor electrice construcții, să depoziteze materiale, să sădească arbori, precum și să execute lucrări subterane sau alte lucrări care pot crea obstacole, pun în pericol viața oamenilor sau împiedică operatorul de sistem să efectueze operațiile de exploatare și de întreținere a instalațiilor ce-i aparțin, în conformitate cu Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.514 din 23 aprilie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002 nr.59-61, art.603).

Secțiunea 3

Sistarea prestării serviciului, întreruperea, limitarea livrării energiei electrice

108. Sistarea prestării serviciului de transport sau de distribuție a energiei electrice, întreruperea, limitarea livrării energiei electrice și/sau deconectarea instalațiilor electrice ale utilizatorului de sistem de la rețeaua electrică poate fi dispusă de către operatorul de sistem, pentru executarea lucrărilor programate și neprogramate.

109. Operatorul de sistem este în drept să întrerupă sau să limiteze livrarea energiei electrice utilizatorului de sistem în următoarele cazuri:

- 1) sunt puse în pericol viața și sănătatea oamenilor;

- 2) apare pericolul prejudicierii proprietății;
- 3) se încalcă regimul de funcționare a rețelei electrice de transport sau de distribuție;
- 4) se efectuează racordări și alte operațiuni de exploatare și de întreținere care nu pot fi executate în alt mod;
- 5) s-au produs avarii ori se lichidează consecințele lor;
- 6) depășirea de către utilizatorul de sistem a puterii contractate, care afectează instalațiile operatorului de sistem sau siguranța livrării energiei electrice către alți utilizatori de sistem, fapt confirmat documentar;
- 7) încălcarea de către utilizatorul de sistem a prevederilor Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor electrice, ceea ce conduce la reducerea siguranței livrării energiei electrice și/sau punerea în pericol a persoanelor, bunurilor sau mediului;
- 8) criză de energie electrică survenită la scară națională sau în cazul unor interese ce țin de apărarea națională;
- 9) apariția situațiilor excepționale pe piața energiei electrice.

110. Operatorul de sistem nu repară prejudiciile, care au fost cauzate prin limitarea sau întreruperea livrării de energie electrică, în condițiile specificate de Legea cu privire la energia electrică.

111. Operatorul sistemului de distribuție, este obligat să planifice și să efectueze lucrările de exploatare, de întreținere, de revizie și de reparație a rețelelor electrice de distribuție, inclusiv a rețelelor electrice interne din blocurile locative în cazul când beneficiarii de apartamente dețin contracte de furnizare a energiei electrice, în modul care asigură cea mai mică durată a întreruperii programate a livrării energiei electrice consumatorilor finali. Pe parcursul lunilor decembrie, ianuarie, februarie durata întreruperii programate a livrării energiei electrice nu poate depăși 4 ore în zi, în condițiile când temperatura atmosferică este mai mică de 0°C.

112. În cazul întreruperilor neprogramate a livrării energiei electrice, operatorul de sistem este obligat să restabilească livrarea energiei electrice către utilizatori în termenul cel mai scurt posibil, care să nu depășească, însă, termenul stabilit prin contract, precum și limitele stabilite de Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

113. Operatorul de sistem va asigura activitatea nonstop a unor echipe de intervenție operativă și a unor operatori de serviciu pentru înregistrarea apelurilor prin telefon ale consumatorilor finali la serviciul 24/24 de ore. În cazul unor întreruperi neprogramate a livrării energiei electrice de nivel local (stradă, cartier), care afectează un număr mic de consumatori finali, operatorul sistemului de distribuție înregistrează fiecare apel (inclusiv data și ora) și informează consumatorul final despre numărul de înregistrare al apelului.

114. Operatorul sistemului de distribuție informează consumatorul final despre durata probabilă de restabilire a livrării energiei electrice, precum și despre mersul lucrărilor de remediere.

115. Operatorul de sistem întrerupe livrarea energiei electrice marilor consumatori finali prin automatizări de sistem, în condițiile legii.

116. Operatorul de sistem negociază cu marii consumatori finali condițiile de conectare a instalațiilor lor electrice la sistemele de descărcare automată a sarcinii prin frecvență (DASF) sau la sistemele de descărcare automată a sarcinii de sistem (DAS).

117. Se permite conectarea la sistemele DASF sau DAS doar a unor instalații electrice ale marilor consumatori finali, echipate cu receptoare electrice de categoria II și III, în conformitate cu nivelul de fiabilitate al furnizării energiei electrice, stabilit în Normele de amenajare a instalațiilor electrice. Se interzice conectarea la sistemele DASF sau DAS a unor instalații electrice ale marilor consumatori finali, echipate cu receptoare electrice de categoria I a fiabilității furnizării energiei electrice, în conformitate cu Normele de amenajare a instalațiilor electrice.

118. În regimul de limitări și de restricții din sistemul electroenergetic, operatorul de sistem este în drept să aplice marilor consumatori finali tranșele de limitare a puterii electrice consumate. Tranșele de limitare a puterii, puterea minimă de avarie și puterea tehnologică sunt stipulate într-o anexă la contractul de furnizare a energiei electrice. Operatorul de sistem informează marii consumatori finali vizați și furnizorii acestora despre durata de aplicare a limitărilor de putere cu cel puțin 4 ore înainte de aplicarea limitărilor în cauză prin intermediul mass-media, al telefonului, al faxului, precum și prin alte modalități.

119. Operatorul sistemului de distribuție este în drept să aplice, la indicația operatorului sistemului de transport, măsuri de deconectare manuală sau automată a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali în situații de avarie sau în scopul prevenirii unor posibile avarii în sistemul electroenergetic.

120. Operatorul de sistem nu poartă răspundere față de consumatorul final pentru întreruperile în livrarea energiei electrice dacă acestea nu se datorează culpei sale.

121. În cazul în care persoanele fizice și juridice conectează neautorizat instalații electrice sau receptoare electrice la rețeaua electrică, operatorul de sistem calculează consumul de energie electrică conform sistemului paușal pentru o perioadă care nu va depăși 3 ani. În cazul în care persoana fizică sau juridică nu achită contravaloarea consumului de energie electrică, operatorul de sistem se adresează în instanța de judecată pentru recuperarea prejudiciului cauzat.

Secțiunea 4.

Deconectarea și reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final

122. Deconectarea de la rețeaua electrică a instalațiilor de utilizare ale consumatorului final se efectuează de către operatorul de sistem, la cererea furnizorului sau din inițiativă proprie, în cazurile și condițiile stabilite de Legea cu privire la energia electrică, Regulamentul privind furnizarea energiei electrice și de prezentul Regulament.

123. Operatorul de sistem este în drept să deconecteze de la rețeaua electrică instalațiile de utilizare ale consumatorului final în următoarele cazuri:

1) înaintarea prescripției și/sau existența deciziei organului supravegherii energetice de stat, conform procedurii și condițiilor stabilite de lege;

2) în cazul în care consumatorul final utilizează receptoarele electrice într-un mod ce afectează utilajul operatorului de sistem sau calitatea energiei electrice livrată altor consumatori finali, iar consumatorul final refuză să deconecteze aceste receptoare electrice, la solicitarea operatorului de sistem, fapt indicat în actul de deconectare;

3) refuzul nemotivat al consumatorului final de a acorda accesul personalului operatorului de sistem la locul de consum, pentru controlul și citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, montarea/demontarea echipamentului de măsurare în scopul verificării metrologice periodice, expertizei metrologice, expertizei extrajudiciare, precum și pentru controlul, deservirea și reparația instalațiilor electrice, ce aparțin operatorului de sistem, și sunt amplasate pe proprietatea consumatorului final. Operatorul de sistem este obligat să documenteze acest fapt prin întocmirea actului de constatare a refuzului nemotivat care urmează să fie expediat consumatorului final împreună cu avizul de deconectare;

4) în cazul în care consumatorul noncasnic modifică în mod unilateral reglajele instalațiilor de protecție și control automat, stabilite de comun acord cu operatorul de sistem;

5) neîndeplinirea de către consumatorul noncasnic, în termen de 30 zile calendaristice, a prescripției argumentate, înaintate acestuia de operatorul de sistem în formă scrisă, cu privire la modificarea/înlocuirea echipamentului de măsurare ce nu corespunde condițiilor de consum;

6) expirarea termenului buletinului de verificare metrologică a echipamentului de măsurare și neîndeplinirea de către consumatorul noncasnic a obligației de a supune echipamentul de măsurare verificării metrologice periodice;

7) modificarea neautorizată de către consumatorul final a setărilor echipamentului de măsurare;

8) încălcarea prevederilor Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor electrice, ceea ce conduce la reducerea siguranței livrării energiei electrice;

9) punerea în pericol a persoanelor, bunurilor sau mediului;

10) la solicitarea furnizorului, în cazurile și condițiile prevăzute de Legea cu privire la energia electrică și Regulamentul privind furnizarea energiei electrice.

124. Operatorul de sistem este în drept să deconecteze imediat de la rețeaua electrică instalațiile de utilizare conectate neautorizat la rețeaua sa de către persoanele fizice sau juridice.

125. Deconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorului final în conformitate cu **pct. 115** subpunct **1), 2, 3), 5), 6), 7) și 8)** ale prezentului Regulament se efectuează doar în zilele și intervalul de

timp prevăzute de Legea nr. 107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică și doar după avizarea consumatorului final. Avizul de deconectare se expediază sau se înmânează consumatorului final cu cel puțin 5 zile calendaristice înainte de data preconizată pentru deconectare. Se interzice deconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali în zilele de vineri, sâmbătă și duminică, în zilele de sărbătoare nelucrătoare sau cu o zi înainte de ziua de sărbătoare nelucrătoare, precum și în celelalte zile după ora 18.00, excepție fiind cazurile de depistare a conectării neautorizate la rețelele electrice, când instalațiile de utilizare sau receptorii electrici conectate neautorizat se deconectează odată cu depistarea acestor cazuri.

126. Deconectarea de la rețeaua electrică a instalațiilor de utilizare ale consumatorului final se efectuează doar prin ordin de deconectare, semnat de către persoana responsabilă a operatorului de sistem. Personalul operatorului de sistem, care a efectuat deconectarea instalației de utilizare a consumatorului final, este obligat să întocmească ordinul de deconectare în 2 exemplare, în care se specifică, în mod obligatoriu, motivul deconectării instalațiilor de la rețeaua electrică, informația relevantă privind echipamentul de măsurare a consumatorului final.

127. Operatorul de sistem este obligat să notifice furnizorul, în ziua deconectării, despre deconectarea instalației de utilizare a consumatorului final și să transmită furnizorului o copie a actului de deconectare, în termen de cel mult 2 zile calendaristice de la data deconectării, indiferent din inițiativa cui a fost efectuată deconectarea.

128. Operatorul de sistem este în drept să deconecteze imediat instalația de utilizare a consumatorului final de la rețeaua electrică, cu documentarea acestui fapt, în următoarele cazuri:

- 1) instalația de utilizare este conectată neautorizat;
- 2) sunt puse în pericol viața și sănătatea oamenilor.

129. Deconectarea de la rețeaua electrică a instalațiilor electrice ale consumatorului final se va efectua de la punctul de delimitare sau de unde există posibilitate tehnică. Dacă deconectarea urmează a fi efectuată de la instalațiile – proprietate ale consumatorului final, consumatorul final este obligat, prin intermediul persoanei responsabile de exploatarea instalațiilor respective, să asigure posibilitatea deconectării.

130. Personalul operatorului de sistem, care a efectuat deconectarea instalației de utilizare ce aparține consumatorului final, este obligat să întocmească actul de deconectare în 3 (trei) exemplare, indicând în act motivele deconectării și informația relevantă privind echipamentul de măsurare al consumatorului final. Actul de deconectare se semnează de către personalul operatorului de sistem și consumatorul final, un exemplar al acestuia se înmânează consumatorului final.

131. Operatorul de sistem este obligat să notifice furnizorul despre deconectarea instalației de utilizare a utilizatorului de sistem și să transmită furnizorului un exemplar al actului de deconectare, în termen de cel mult 2 zile calendaristice de la data deconectării.

132. După ce consumatorul final a înlăturat motivele deconectării instalației sale de utilizare, acesta solicită furnizorului reconectarea instalației de utilizare la rețeaua electrică a operatorului de sistem. Furnizorul solicită operatorului de sistem, iar ultimul este obligat să reconecteze la rețeaua electrică instalația de utilizare ce aparține consumatorului final în termen de cel mult 2 zile de la data depunerii solicitării de către consumatorul final în scris, prin telefon, poștă electronică, fax, prezentarea dovezilor corespunzătoare și achitării tarifului pentru reconectare.

133. În ziua preconizată pentru deconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorului final, personalul operatorului de sistem trebuie să înmâneze consumatorului final o copie a ordinului de deconectare a instalațiilor de utilizare sale, semnată de persoana responsabilă a operatorului de sistem. Dacă consumatorul final demonstrează că a înlăturat motivele care au condiționat emiterea ordinului de deconectare, personalul operatorului de sistem nu este în drept să deconecteze instalațiile de utilizare ale consumatorului final respectiv. Operatorul de sistem este obligat să notifice furnizorul despre acest fapt, dacă deconectarea a fost solicitată de furnizor.

134. În cazul în care, în ziua preconizată pentru deconectarea instalațiilor de utilizare, consumatorul final sau reprezentantul său nu este prezent la locul de consum, personalul operatorului de sistem deconectează instalațiile de utilizare ale consumatorului final, lăsându-i acestuia la locul de consum copia ordinului de deconectare și actul de deconectare, în care se indică că a fost efectuată deconectarea, motivul deconectării, numele persoanei responsabile de deconectare, adresa și telefonul de contact al operatorului de sistem, precum și alte informații relevante. Operatorul de sistem este obligat să notifice furnizorul

despre acest fapt și să transmită furnizorului o copie a ordinului de deconectare, în prima zi lucrătoare de la data deconectării.

135. Copia actului de deconectare și a ordinului de deconectare se expediază de operatorul sistemului de distribuție consumatorului casnic, prin poștă cu aviz, în termen de 2 zile lucrătoare de la data deconectării instalațiilor de utilizare ale consumatorului casnic de la rețeaua electrică de distribuție. În cazul în care consumatorul casnic s-a adresat la furnizor pentru reconectare, în limitele termenului de 2 zile lucrătoare, copia actului menționat nu se expediază prin poștă cu aviz. Concomitent, furnizorul informează operatorul sistemului de distribuție despre acest fapt și prezintă consumatorului casnic respectiv copia ordinului de deconectare, transmisă lui de operatorul sistemului de distribuție, în notificare.

136. Reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final se efectuează de către operatorul de sistem, la solicitarea furnizorului în cazurile și condițiile stabilite de Legea cu privire la energia electrică, Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice, Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, precum și de prezentul Regulament.

137. Reconectarea instalației de utilizare a consumatorului final la rețeaua electrică se va efectua doar după înlăturarea de către consumatorul final a cauzelor care au dus la deconectare.

138. Reconectarea instalației de utilizare se va efectua în termen cât mai restrâns, însă nu mai târziu de 2 zile după înlăturarea cauzei de deconectare, depunerii/înregistrării cererii, confirmării executării prescripției, după caz și achitării de către consumatorul final a tarifului pentru reconectare.

139. Reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului final se efectuează doar prin ordinul de reconectare, semnat de către persoana responsabilă a operatorului de sistem. Personalul operatorului de sistem, care urmează să efectueze reconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorului final, este obligat să întocmească actul de reconectare, în 2 exemplare, în care se va specifica, în mod obligatoriu, temeiul reconectării instalației de utilizare la rețeaua electrică, informația relevantă privind echipamentul de măsurare.

140. Tariful pentru reconectare se achită de consumatorul final numai în cazul în care deconectarea a avut loc conform prevederilor prezentului Regulament și Regulamentului privind furnizarea energiei electrice. Se interzice perceperea tarifului pentru reconectare în cazul în care deconectarea instalației de utilizare a consumatorului final a avut loc din vina furnizorului sau a operatorului de sistem.

141. Operatorul de sistem este obligat să notifice furnizorul, în ziua reconectării, despre reconectarea instalației de utilizare a consumatorului final și să transmită furnizorului o copie a ordinului de reconectare, în termen de cel mult 2 zile calendaristice de la data reconectării.

Secțiunea 5

Evidența consumului de energie electrică

142. Pentru evidența consumului de energie electrică și decontările între furnizor și consumatorul final se utilizează numai echipamente de măsurare legalizate, adecvate și verificate metrologic, incluse în Registrul de Stat al mijloacelor de măsurare permise spre utilizare în Republica Moldova.

143. Echipamentele de măsurare utilizate pentru facturare, trebuie verificate metrologic în termenele legale, stabilite în conformitate cu Lista Oficială a mijloacelor de măsurare supuse obligatoriu controlului metrologic al statului L.O.-2004, aprobată prin Hotărârea Serviciului Standardizare și Metrologie nr.1445-M din 4 ianuarie 2004, Legea nr. 19 din 04.03.2016 metrologiei, Regulamentul privind evidența energiei electrice în scopuri comerciale și numai în laboratoarele metrologice autorizate.

144. Fiecare loc de consum este dotat, în mod obligatoriu, cu echipament de măsurare pentru evidența consumului de energie electrică în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale.

145. Echipamentul de măsurare se amplasează doar în limitele teritoriului utilizatorului de sistem. Echipamentul de măsurare urmează a fi instalat în așa mod încât utilizatorul de sistem, furnizorul și operatorul de sistem să aibă acces liber pentru a citi indicațiile echipamentului de măsurare în orice moment.

146. Operatorul de sistem este obligat să informeze solicitantul, potențial utilizator de sistem, despre parametrii și caracteristicile tehnice ale echipamentelor de măsurare ce urmează a fi instalate, precum și despre tipurile echipamentelor de măsurare, legalizate pe teritoriul Republicii Moldova.

147. Cheltuielile legate de verificarea metrologică periodică, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a energiei electrice utilizată la locurile de uz comun și la funcționarea ascensoarelor se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție.

148. Operatorul de sistem este obligat să accepte pentru instalare doar echipamente de măsurare verificate metrologic și legalizate pe teritoriul Republicii Moldova. Operatorul de sistem este obligat să refuze instalarea echipamentului de măsurare procurat de către solicitant, potențial consumator final, dacă acest echipament nu este adecvat, nu este legalizat, nu este verificat metrologic este demonstrat faptul că a fost sustras, și/sau dacă echipamentul de măsurare nu corespunde prevederilor Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, aprobat în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică.

149. Pentru consumatorul casnic, care locuiește la bloc cu multe apartamente, echipamentul de măsurare va fi instalat conform Normelor de amenajare a instalațiilor electrice. Este obligatorie asigurarea protecției echipamentului de măsurare contra deteriorării și a vibrațiilor, precum și excluderea accesului liber al persoanelor terțe la echipamentul de măsurare.

150. După instalare, echipamentul de măsurare se sigilează și se pune sub tensiune de către personalul operatorului de sistem, în prezența obligatorie a consumatorului final, cu întocmirea procesului-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare, în două exemplare. Formularul procesului-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare se elaborează de operatorul de sistem conform modelului stabilit în Anexa nr.5 la prezentul Regulament. În procesul-verbal se indică data instalării, tipul și numărul echipamentului de măsurare, locul instalării lui, numele sau denumirea consumatorului final, denumirea operatorului de sistem, indicațiile inițiale ale echipamentului de măsurare, numărul sigiliilor, alte informații. O copie a procesului-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare se transmite de operatorul de sistem furnizorului, în termen de 1 zi lucrătoare din momentul semnării.

151. Operatorul de sistem este în drept să întreprindă măsuri adecvate pentru prevenirea și pentru eliminarea intervențiilor în funcționarea echipamentului de măsurare. Măsurile respective se indică, în mod obligatoriu, în procesul-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare sau în actul de control al echipamentului de măsurare, întocmit în prezența obligatorie a consumatorului final. Operatorul de sistem informează în mod obligatoriu consumatorul final despre acest fapt și despre consecințele ce pot surveni în cazul în care consumatorul final intervine în funcționarea echipamentului de măsurare.

152. Consumatorul casnic, instalația de utilizare a căruia, nu este deconectată de la rețeaua electrică are drept de acces la întrerupătorul instalat în cutia de protecție după echipamentul de măsurare, în vederea efectuării de comutații.

153. Se interzice consumatorului final să intervină sub orice formă asupra echipamentului de măsurare, inclusiv în funcționarea lui, și asupra sigiliilor aplicate lui sau asupra altor instalații ale operatorului de sistem, precum și să blocheze accesul personalului operatorului de sistem la acestea.

154. Consumatorul final este obligat să informeze furnizorul imediat ce depistează deteriorarea echipamentului de măsurare și/sau violarea sigiliilor aplicate. Furnizorul notifică de îndată acest fapt operatorului de sistem.

155. Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare în scopul facturării energiei electrice se face lunar de către personalul operatorului de sistem. În cazul în care nu are acces la echipamentul de măsurare, operatorul de sistem este obligat să anunțe despre acest fapt furnizorul cu care consumatorul are încheiat contract de furnizare a energiei electrice. Totodată, operatorul de sistem este obligat să contacteze consumatorul final pentru a i se asigura accesul la echipamentul de măsurare. În cazul în care consumatorul final nu reacționează la solicitările operatorului de sistem, acesta este în drept să deconecteze instalațiile electrice ale consumatorului final în cauză, cu respectarea prevederilor prezentului Regulament.

156. Pentru consumatorul noncasnic, operatorul de sistem efectuează controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate în funcție de necesitate și numai în prezența consumatorului noncasnic sau a reprezentantului consumatorului noncasnic, cu întocmirea actului de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte. Consumatorul noncasnic este obligat să informeze operatorul de sistem privind funcțiile persoanelor responsabile care sunt împuternicite să fie prezente la efectuarea controlului echipamentului de măsurare.

Pentru marii consumatori noncasnici, cu un consum lunar de 100 mii kWh și mai mult, controlul echipamentului de măsurare se efectuează de către operatorul de sistem o dată la trei luni.

157. Controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate, la consumatorul casnic, se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție în funcție de necesitate și numai în prezența consumatorului casnic sau a reprezentantului acestuia, inclusiv a membrilor familiei care locuiesc împreună cu el, cu întocmirea actului de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

158. Personalul operatorului de sistem nu este în drept să efectueze controlul echipamentului de măsurare în lipsa utilizatorului de sistem sau a reprezentantului acestuia. Personalul operatorului de sistem este obligat să examineze vizual integritatea echipamentului de măsurare și sigiliile aplicate fără a le deteriora sau viola. În cazul în care personalul operatorului de sistem depistează că echipamentul de măsurare este deteriorat și/sau că sigiliile sunt violate, el demonstrează încălcările respective consumatorului final. În scopul verificării schemei de conectare a echipamentului de măsurare, după ce a examinat vizual echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate lui, personalul operatorului de sistem este în drept să înlăture sigiliile aplicate. Personalul operatorului de sistem, de asemenea, este în drept să verifice integritatea liniei electrice pe segmentul dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare. În rezultatul controlului echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate și după verificarea integrității liniei electrice pe segmentul dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare, personalul operatorului de sistem este obligat să întocmească un act de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte, conform modelului aprobat de Agenție. Actul de control urmează să fie contrasemnat de utilizatorul de sistem.

159. Dacă în rezultatul controlului echipamentului de măsurare, din inițiativa operatorului de sistem sau a utilizatorului de sistem, se constată mersul în gol al acestuia, personalul operatorului de sistem este obligat să întocmească actul de control al echipamentului de măsurare, contrasemnat de ambele părți, în care să fie specificat faptul constatat, concomitent efectuându-se măsurări, la fața locului, pentru determinarea erorii de înregistrare a energiei electrice de echipamentul de măsurare. Rezultatele măsurărilor se includ în actul de control al echipamentului de măsurare și servesc drept bază pentru efectuarea recalculării consumului de energie electrică de către furnizor.

160. În cazul în care consumatorul final sau reprezentantul acestuia a refuzat să participe la controlul echipamentului de măsurare, personalul operatorului de sistem efectuează controlul în lipsa acestuia, întocmind actul de control al echipamentului de măsurare în care se indică faptul refuzului. Actul de control al echipamentului de măsurare, semnat de către persoana responsabilă a operatorului de sistem se expediază utilizatorului de sistem prin poștă cu scrisoare recomandată, în termen de cel mult 3 zile calendaristice de la data efectuării controlului respectiv.

161. În cazul în care personalul operatorului de sistem depistează faptul că un consumator final a consumat energie electrică prin conectarea neautorizată la rețeaua electrică, ocolirea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare, sau prin alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, personalul operatorului de sistem este obligat să întocmească un Act de depistare în 2 exemplare – câte un exemplar pentru fiecare parte. Personalul operatorului de sistem indică obligatoriu în act modalitatea prin care consumatorul final a consumat energie electrică prin conectarea neautorizată la rețeaua electrică, ocolirea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare, sau prin alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare. Actul de depistare este semnat de personalul operatorului de sistem și de consumatorul final sau reprezentantul acestuia. În cazul în care consumatorul final sau reprezentantul acestuia refuză să semneze actul de depistare respectiv, personalul operatorului de sistem indică în act faptul și motivele refuzului.

162. În cazul conectării neautorizate a instalațiilor electrice sau a receptoarelor electrice la rețeaua electrică, sau în cazul consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, personalul operatorului de sistem înlătură încălcările depistate și transmite probele respective furnizorului odată cu prezentarea copieii actului de depistare.

163. Personalul operatorului de sistem este în drept să demonteze, în prezența utilizatorului de sistem, echipamentul de măsurare, pentru expertiza extrajudiciară, în cazul în care presupune că respectivul echipament de măsurare este deteriorat, că s-a intervenit în echipamentul de măsurare, că sigiliile aplicate sunt violate, sau se presupune că echipamentul de măsurare a fost influențat cu diferite mijloace tehnice în scopul denaturării rezultatelor măsurării energiei consumate. Personalul operatorului de sistem este obligat să întocmească un act de demontare în două exemplare, câte un exemplar pentru fiecare parte. În actul de demontare se indică, în mod obligatoriu, numărul și indicațiile echipamentului de măsurare, numărul

sigiliilor aplicate, precum și motivele demontării. Personalul operatorului de sistem împachetează echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate într-o sacoșă proprie, aplică sigiliul la sacoșă și prezintă echipamentul de măsurare consumatorului final pentru a fi prezentat la expertiza extrajudiciară, în termen de 5 zile lucrătoare. Consumatorul final nu este în drept să desigileze sacoșa în care a fost plasat echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate.

Instituția în care urmează să fie efectuată expertiza extrajudiciară se alege de către consumatorul final.

Înainte de efectuarea expertizei extrajudiciare, consumatorul final este în drept să solicite efectuarea verificării metrologice de expertiză a echipamentului de măsurare, cheltuielile pentru verificarea metrologică de expertiză fiind suportate de către consumatorul final. Operatorul de sistem informează obligatoriu despre acest drept consumatorul final. În acest caz consumatorul final prezintă echipamentul de măsurare, la instituția în care urmează să fie efectuată expertiza extrajudiciară, în termen de 5 zile lucrătoare de la emiterea raportului de expertiză.

164. Operatorul de sistem, consumatorul final au dreptul să solicite efectuarea expertizei extrajudiciare repetate.

165. După efectuarea expertizei extrajudiciare, operatorul de sistem sau consumatorul final, după caz, este obligat să prezinte celuilalt, în termen de 5 zile calendaristice, echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate lui și raportul expertizei extrajudiciare efectuate. Operatorul de sistem este obligat să transmită furnizorului, în termen de cel mult 5 zile calendaristice, de la intrarea în posesie, raportul expertizei extrajudiciare, precum și echipamentul de măsurare și fostele sigilii aplicate de operatorul de sistem.

166. În caz de distrugere, de sustragere sau de pierdere a echipamentului de măsurare și/sau a sigiliilor aplicate lui, sau în cazul în care consumatorul final nu prezintă echipamentul de măsurare, sigilat și/sau sigiliile aplicate echipamentului de măsurare, la expertiza extrajudiciară sau dacă se constată că sigiliile aplicate sacoșei în care a fost împachetat echipamentul de măsurare sunt violate, sau dacă sacoșa în care a fost împachetat echipamentul de măsurare este deteriorată, operatorul de sistem informează despre acest fapt furnizorul, iar furnizorul este în drept să calculeze consumul de energie electrică al consumatorului final conform sistemului paușal, ținând cont de volumul facturat și achitat de către consumatorul final pentru perioada recalculării aplicând revederile Regulamentului privind furnizarea energiei electrice.

167. În cazul în care operatorul de sistem consideră că, consumatorul final va întreprinde măsuri care pot duce la înlăturarea dovezilor prin care se poate demonstra violarea sigiliilor operatorului de sistem sau faptul intervenției în echipamentul de măsurare, operatorul de sistem este în drept să ceară efectuarea expertizei extrajudiciare în ziua depistării violării sigiliilor operatorului de sistem sau a intervenției în echipamentul de măsurare, cu participarea nemijlocită a părților. În cazul în care consumatorul final refuză să participe la expertiza extrajudiciară, fapt indicat în actul de demontare a echipamentului de măsurare, operatorul de sistem va prezenta unilateral echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate, ambalate și sigilate, pentru a fi prezentate la instituția care efectuează expertiza extrajudiciară. Ulterior, raportul expertizei extrajudiciare împreună cu echipamentul de măsurare și fostele sigilii aplicate vor fi transmise de operatorul de sistem furnizorului în termen de cel mult 5 zile calendaristice de la intrarea în posesie.

168. Cheltuielile pentru efectuarea expertizei extrajudiciare se achită de partea care a inițiat-o.

169. Actul de depistare a consumului energie electrică prin conectarea neautorizată la rețeaua electrică, ocolirea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare, sau prin alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare (în continuare actul de depistare) și/sau concluziile raportului expertizei extrajudiciare, concluziile raportului expertizei metrologice, rezultatele examinării de către furnizor a altor factori, pot servi furnizorului drept bază pentru luarea deciziei privind constatarea documentară a consumului de energie electrică prin conectarea neautorizată la rețeaua electrică, ocolirea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor echipamentului de măsurare, sau prin alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, dacă acestea indică circumstanțele și mijloacele ce au condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată.

170. Operatorul de sistem este obligat să transmită furnizorului o copie de pe actul de depistare în cel mult o zi lucrătoare, precum și probele corespunzătoare, care indică circumstanțele și mijloacele ce au condus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică.

171. Furnizorul examinează documentele și probele care indică circumstanțele și mijloacele care au condus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică și transmite decizia luată consumatorului final respectiv și operatorului de sistem în termen de cel mult 20 de zile

calendaristice din data primirii actului de depistare și/sau a concluziilor raportului expertizei extrajudiciare, a concluziilor raportului expertizei metrologice și a altor documente, după caz.

172. În cazul în care utilizatorul de sistem informează furnizorul despre deteriorarea echipamentului de măsurare și/sau violarea sigiliilor, faptul nu este calificat drept încălcare, dacă în rezultatul examinării nu se demonstrează încălcarea dată de către utilizatorul de sistem.

173. Furnizorul, operatorul de sistem și utilizatorul de sistem sau reprezentanții acestora au dreptul să fie prezenți la verificarea metrologică a echipamentului de măsurare. Actul cu rezultatele verificării metrologice este pus la dispoziția furnizorului/operatorului de sistem și consumatorului final.

174. Cheltuielile pentru demontarea, remontarea sau reamplasarea echipamentului de măsurare, la cererea utilizatorului de sistem, sunt suportate integral de către utilizatorul de sistem. Cererea pentru demontarea, pentru remontarea sau pentru reamplasarea echipamentului de măsurare se depune de utilizatorul de sistem la oficiul furnizorului, care transmite cererea operatorului de sistem în ziua înregistrării. Plata pentru demontarea, pentru remontarea sau pentru reamplasarea echipamentului de măsurare se încasează de furnizor și se transmite operatorului de sistem, în ziua încasării.

175. Utilizatorul de sistem suportă cheltuielile de reparare, demontare, verificare metrologică și remontare a echipamentului de măsurare deteriorat sau de înlocuire a lui, precum și este obligat să achite contravaloarea consumului recalculat de energie electrică în cazul în care deteriorarea echipamentului de măsurare are loc din vina acestuia.

176. Furnizorul, operatorul de sistem și utilizatorul de sistem pot iniția expertiza metrologică a echipamentului de măsurare în cazul în care una din părți are reclamații. Plata pentru expertiza metrologică va fi efectuată de partea care a inițiat-o. Dacă, în urma expertizei, reclamația capătă confirmare, furnizorul efectuează recalculări a consumului de energie electrică al consumatorului final, ținând cont de volumul facturat și achitat de către consumatorul final pentru perioada recalculării aplicând revederile Regulamentului privind furnizarea energiei electrice. Utilizatorul de sistem va suporta cheltuielile pentru expertiză în cazul în care reclamația lui nu capătă confirmare.

177. Demontarea echipamentului de măsurare pentru efectuarea expertizei metrologice, la solicitarea utilizatorului de sistem, se efectuează de către operatorul de sistem, în decurs de cel mult 5 zile calendaristice de la data înregistrării cererii respective de către furnizor. Furnizorul este obligat să aducă la cunoștință consumatorului casnic obligația achitării de către consumatorul casnic a cheltuielilor pentru demontarea, remontarea echipamentului de măsurare și pentru expertiza metrologică, dacă, în urma expertizei metrologice, solicitată de consumatorul casnic, se demonstrează că echipamentul de măsurare funcționează în limitele erorii admisibile. Furnizorul este obligat să transmită operatorului de sistem solicitarea privind demontarea echipamentului de măsurare pentru efectuarea expertizei metrologice în ziua înregistrării acesteia

178. La demontarea echipamentului de măsurare, pentru expertiza metrologică, personalul operatorului de sistem întocmește actul de demontare a echipamentului de măsurare în 2 exemplare (câte un exemplar pentru fiecare parte), indicând în el numărul echipamentului de măsurare și al sigiliilor, indicațiile echipamentului de măsurare, precum și cauzele demontării. Echipamentul de măsurare se împachetează și se sigilează de către operatorul de sistem și se înmânează consumatorului final pentru a fi prezentat, în termen de 5 zile lucrătoare, de către utilizatorul de sistem, spre expertiza metrologică, la un laborator metrologic independent care dispune de autorizația corespunzătoare, eliberată în condițiile legii. Utilizatorul de sistem este obligat să prezinte furnizorului concluziile expertizei metrologice și echipamentul de măsurare, în termen de 5 zile lucrătoare, de la data primirii concluziilor în cauză. Furnizorul va transmite operatorului de sistem concluziile expertizei metrologice și echipamentul de măsurare cel mult 1 zi lucrătoare.

179. Operatorul de sistem este obligat să monteze consumatorului casnic un alt echipament de măsurare în locul echipamentului de măsurare demontat pentru efectuarea verificării metrologice periodice, expertiza metrologică sau pentru efectuarea expertiza extrajudiciară.

180. În cazul în care, la consumatorul noncasnic, în locul echipamentului de măsurare, demontat pentru verificarea metrologică periodică, pentru expertiza metrologică, pentru expertiza extrajudiciară, nu este posibil de instalat alt echipament de măsurare, operatorul de sistem determină cantitatea de energie electrică consumată de consumatorul noncasnic, pe parcursul perioadei respective, în baza consumului mediu zilnic de energie electrică, înregistrat de echipamentul de măsurare pe parcursul a 3 luni anterioare demontării sau a 3 luni după remontarea echipamentului de măsurare ori potrivit consumului mediu zilnic,

înregistrat pe parcursul perioadei calendaristice similare din anul precedent, informând despre acest fapt furnizorul.

181. După obținerea de către furnizor a acordului operatorului de sistem, furnizorul și consumatorul noncasnic sunt în drept să stabilească, de comun acord, altă modalitate de determinare a cantității de energie electrică consumată pe perioada respectivă de timp, întocmind și semnând un acord în acest sens. Furnizorul informează în termen de 5 zile lucrătoare operatorul de sistem despre recalcularea efectuată.

182. Operatorul de sistem sigilează dispozitivele de acționare a separatoarelor transformatoarelor de tensiune, care alimentează echipamentele de măsurare. Reparația acestora se efectuează din contul consumatorului noncasnic, cu acordul operatorului de sistem, și în baza solicitării consumatorului noncasnic depusă la furnizor. Furnizorul expediază solicitarea respectivă operatorului de sistem în cel mult 1 zi lucrătoare de la înregistrarea ei.

183. Reamplasarea, înlocuirea, din inițiativa consumatorului noncasnic, a transformatoarelor de măsură (care alimentează echipamentul de măsurare), inclusiv instalarea unor transformatoare de măsură cu alt coeficient de transformare, se efectuează din contul consumatorului noncasnic, cu acordul operatorului de sistem în baza solicitării consumatorului depusă la furnizor. Furnizorul expediază solicitarea respectivă operatorului de sistem în cel mult 1 zi lucrătoare de la înregistrarea ei.

184. Înainte de a instala lacătul său la panoul în care sunt montate echipamentele de măsurare, operatorul de sistem este obligat să efectueze, în prezența consumatorului noncasnic, controlul echipamentelor de măsurare, al sigiliilor aplicate și al schemei de conectare a echipamentelor de măsurare, cu întocmirea actului de control, în modul stabilit.

185. Utilizatorul de sistem este obligat să obțină acordul operatorului de sistem înainte de demararea lucrărilor care conduc la modificarea schemei de conectare a echipamentului de măsurare. Solicitarea respectivă se depune de către utilizatorul de sistem la furnizor. Furnizorul expediază solicitarea respectivă operatorului de sistem în cel mult 1 zi lucrătoare de la înregistrarea ei.

186. Controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice consumate în locurile de uz comun se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție în prezența gestionarului fondului locativ.

187. În cazul în care echipamentul de măsurare este instalat în limitele proprietății operatorului de sistem, responsabilitatea pentru integritatea echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate acestuia îi revine operatorului de sistem, iar utilizatorul de sistem este în drept să aplice sigiliul său la echipamentul de măsurare. Operatorul de sistem este obligat să asigure, la solicitare, accesul utilizatorului de sistem la echipamentul de măsurare.

Secțiunea 6 **Dispoziții speciale**

188. Operatorii de sistem organizează informarea solicitanților referitor la procedura de racordare la rețeaua electrică și de prestare a serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice prin publicarea pe paginile web oficiale ale lor și afișarea pe panoul informativ amplasat în incinta oficiului a următoarelor informații:

- 1) programul de lucru și datele de contact;
- 2) Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat de către Agenție, pe pagina web oficială și o copie pe panoul informativ amplasat în incinta oficiului;
- 3) modelul cererii pentru eliberarea avizului de racordare, a cererii de deconectare/reconectare;
- 4) lista documentelor necesare de a fi anexate la cererea pentru eliberarea avizului de racordare;
- 5) tarifele de prestare a serviciilor auxiliare;
- 6) tarifele în vigoare pentru serviciile de transport sau de distribuție a energiei electrice;
- 7) alte informații utile aferente procesului de racordare la rețeaua electrică și de prestare a serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice.

189. Solicitanții sunt în drept, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, să informeze Agenția despre orice încălcare de către operatorii de sistem a prevederilor prezentului Regulament.

190. Cererile pentru eliberarea avizului de racordare depuse până la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, pentru care nu au fost emise avizele sau refuzul de racordare, se examinează în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

191. În termen de cel mult 30 zile calendaristice de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, operatorii de sistem vor plasa pe paginile web oficiale ale lor modelul contractului de racordare la rețeaua electrică, precum și a contractului pentru prestarea serviciului de transport, a contractului pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, elaborate în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

192. Utilizatorul de sistem nu poate pretinde despăgubiri pentru pagubele cauzate urmare a accidentelor produse la instalațiile electrice ce-i aparțin din cauza nerespectării de către acesta a normelor și a instrucțiunilor de exploatare.

193. În cazul în care este confirmată nerespectarea de către Operatorul de sistem a parametrilor de calitate a energiei electrice, stabiliți de standardele naționale și în clauzele contractuale, OSD este obligat să achite consumatorului final sau utilizatorului de sistem despăgubirea pentru prejudiciul cauzat, inclusiv să acopere cheltuielile aferente reparației receptoarelor electrice care au ieșit din funcțiune sau, după caz, contravaloarea acestora.

194. În cazul deteriorării receptoarelor electrice ale consumatorului casnic, repararea prejudiciului are loc cu respectarea următoarelor condiții:

a) consumatorul casnic a depus la Operatorul de sistem o cerere în scris în termen de 5 zile lucrătoare de la data producerii evenimentului care a produs deteriorarea receptoarelor electrice;

b) în rezultatul analizei, efectuate, în comun, de către consumatorul casnic și Operatorul de sistem de distribuție, se constată faptul producerii șocului sau a golului de tensiune, invocat de consumatorul casnic, care a cauzat deteriorarea receptoarelor electrice ale consumatorului casnic.

c) consumatorul casnic a prezentat Operatorului de sistem documente care confirmă suma cheltuielilor achitate pentru reparația receptoarelor electrice, precum și numărul patentei de întreprinzător al persoanei care a efectuat reparația receptoarelor electrice, după caz.

Se interzice Operatorului de sistem să solicite alte documente decât cele stabilite la lit.c) din prezentul punct.

195. La solicitarea consumatorului casnic, OSD este obligat să organizeze reparația receptoarelor electrice defectate, inclusiv transportul lor la atelierul de reparație și înapoi. Dacă un receptor electric defectat nu poate fi reparat și acest fapt este demonstrat corespunzător, OSD este obligat să achite consumatorului casnic contravaloarea acestuia la prezentarea documentului justificativ de către consumatorul casnic.

196. Operatorul de sistem nu este în drept să refuze achitarea prejudiciilor materiale solicitate de un consumator, în cazul în care nu prezintă confirmarea eliberată de Inspectoratul energetic de Stat referitor la starea instalațiilor electrice, la care este racordat consumatorul final, inclusiv în ce privește corespunderea instalației respective normelor de amenajare și normelor de exploatare a instalațiilor electrice.

197. Neînțelegerile și litigiile apărute în cadrul procesului de racordare la rețeaua electrică, de prestare a serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice, care nu pot fi soluționate pe cale amiabilă între părți sau prin intermediul Agenției pe cale extrajudiciară, vor fi examinate și soluționate de instanțele de judecată.

(Denumirea întreprinderii)

AVIZ DE RACORDARE

nr. _____ din _____ 20 ____

Valabil pînă la _____ 20 ____

1. Solicitantul : _____

2. Adresa: _____

3. Locul de consum, centrala electrică pentru care se solicită racordarea: _____

4. Categoria de fiabilitate: _____

5. Condiții referitoare la sursa autonomă de alimentare cu energie electrică: _____

6. Punctul de racordare la rețeaua electrică este: _____

7. Tensiunea nominală în punctul de racordare: _____

8. Puterea electrică aprobată prin aviz (se include și în contractul pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice drept putere electrică contractată): _____

9. La cererea solicitantului, operatorul de sistem va proiecta și construi instalația de racordare după încheierea contractului de racordare și achitarea de către solicitant a costului de proiectare și a tarifului de racordare.

10. În cazul în care solicitantul angajează un proiectant și un electrician autorizat să proiecteze și să execute instalația de racordare, contractul de racordare se încheie după executarea și recepția de către solicitant a instalației de racordare.

11. Solicitantul achită costul de proiectare și tariful de racordare și operatorul de sistem organizează proiectarea și montarea instalației de racordare.

12. După montarea instalației de racordare de către operatorul de sistem sau de către un electrician autorizat, părțile (solicitantul/potențialul consumator noncasnic și operatorul de sistem), de comun acord, stabilesc punctul de delimitare a instalațiilor electrice, prin întocmirea de către operatorul de sistem a actului de delimitare și semnarea lui de către părți. Actul de delimitare se prezintă de către operatorul de sistem în ziua finalizării instalației de racordare, conform contractului de racordare.

14. Cerințe referitor la valoarea factorului de putere: _____

15. Cerințe de protecție contra fulger: _____

16. Valoarea curentului de scurtcircuit în punctul de racordare la rețeaua electrică de distribuție de joasă tensiune: _____

17. Cerințe față de protecția prin rele: _____

18. Cerințe față de izolație și protecția contra supratensiunii: _____

19. Cerințe față de automatizare: _____

20. Cerințe față de echipamentul de măsurare: _____

21. Alte cerințe: Elaborarea și coordonarea proiectului instalației electrice cu operatorul de sistem este obligatorie. O copie a proiectului coordonat rămâne la operatorul de sistem. Coordonarea proiectului respectiv se efectuează de către operatorul de sistem în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data solicitării.

24. Legarea la pământ și îndeplinirea măsurilor contra electrocutării să se efectueze în conformitate cu Normele de amenajare a instalațiilor electrice (NAIE.)

În atenția solicitantului

1. În cazul în care solicitantul (potențial consumator final) nu este de acord cu condițiile indicate în aviz, el este în drept să se adreseze la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

2. După obținerea avizului de racordare solicitantul (potențial consumator final) este în drept:

A. Să solicite, operatorului de sistem proiectarea și executarea instalației de racordare după încheierea contractului de racordare și achitarea de către solicitant a costurilor de proiectare și a tarifului de racordare.

B. În cazul în care solicitantul angajează un proiectant și un electrician autorizat să proiecteze și să execute instalația de racordare, contractul de racordare se încheie după executarea și recepția de către solicitant a instalației de racordare.

3. După îndeplinirea condițiilor incluse în avizul de racordare solicitantul (potențial consumator final):

A. Va proceda conform art. 48 din Legea cu privire la energia electrică în vederea obținerii actului de corespundere a instalațiilor electrice ale solicitantului.

B. Va stabili împreună cu operatorul de sistem în baza actului de corespundere a instalațiilor electrice ale solicitantului (potențial consumator final), punctul de delimitare a instalațiilor electrice, prin întocmirea de către operatorul de sistem a actului de delimitare și semnarea lui de către părți

C. Va achita tariful de punere sub tensiune.

4.Racordarea și punerea sub tensiune a instalațiilor electrice ale solicitantului se efectuează în termen de cel mult 2 zile lucrătoare din momentul achitării tarifului de punere sub tensiune.

Notă: Pentru consumatorii casnici nu este obligatorie întocmirea și semnarea actului de delimitare.

(Reprezentantul operatorului de sistem)

_____semnătura _____numele, prenumele

ACT DE DELIMITARE

nr. _____ din _____

pentru locul de consum (NLC): _____

Prezentul act este întocmit de către reprezentantul _____

în persoana _____

(numele, prenumele reprezentantului Operatorului de sistem, funcția)

denumit în continuare Operator de sistem și reprezentantul:

(numele (denumirea) consumatorului final: întreprinderii, organizației, asociației, persoană fizică etc., numele, prenumele, funcția)

denumit în continuare Utilizator, în baza: _____

(denumirea documentului: condiții tehnice, proiect, act de verificare, schemă electrică existentă etc.)

privind următoarele:

1. Obiectul: _____

(caracteristica: oficiu, bloc locativ, secție de producere, centru comercial, gheretă, etc.)

situat pe adresa: _____

se racordat de la: _____

(codul stației de transformare, cutiei de cablu, alte date)

2. Punctul de delimitare:

Conform schemei monofilare (anexa la act), punctul de delimitare dintre instalațiile electrice ale Operatorului de sistem și instalațiile electrice ale Utilizatorului, deținute în baza dreptului de proprietate sau altui drept și a responsabilității pentru exploatarea lor, este stabilit la:

(denumirea bransamentului, numărul pilonului, alte date)

Responsabilitatea pentru starea tehnică a contactelor electrice în punctul de delimitare o poartă Operatorul de sistem.

3. Parametrii ce urmează a fi respectați:

Puterea maximă permisă _____ kW.

Tensiunea în punctul de delimitare _____ V.

Categoria de fiabilitate a alimentării cu energie electrică _____.

Prezentul Act a fost întocmit în trei exemplare, unul pentru Utilizator și două pentru Operatorul de sistem.

Utilizatorul

Operatorul de sistem

(semnătura și ștampila)

(semnătura și ștampila)

Notă: Fără schema electrică monofilară din anexa, la Actul de delimitare, parte componentă a acestuia, Actul nu este valabil.

Anexă

la Actul de delimitare

Schema electrică monofilară de racordare la rețeaua electrică a instalației de utilizare/ centralei electrice a Utilizatorului

Note:

1. Pe schemă se indică, în mod obligatoriu: lungimea, secțiunea transversală a conductorului liniei electrice aeriene sau prin cablu în sectorul de la punctul de delimitare pînă la echipamentul Utilizatorului, locul instalării echipamentului de măsurare, puterea racordată, sursa autonomă de alimentare, parametrii protecției prin rețele sau siguranțe, punctul de delimitare.

2. În cazul în care Utilizatorul (consumator final) dispune de sursă autonomă de alimentare cu energie electrică, la prezentul Act se anexează Actul de existență a sursei autonome de alimentare cu energie electrică și sistemul de racordare a lor la rețelele electrice de distribuție în funcțiune.

3. Telefonul și semnătura Operatorului de sistem _____

4. Telefonul și semnătura Utilizatorului _____

CLAUZELE OBLIGATORII

ale contractului pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice

1. Obiectul contractului

Obiectul contractului îl constituie prestarea serviciului de transport al energiei electrice desemnând ansamblul de activități și operațiuni desfășurate de operatorul sistemului de transport (OST) pentru sau în legătură cu rezervarea capacității de transport la punctele de intrare și de ieșire în/din sistemul de transport al energiei electrice al OST al cantităților determinate de energie electrică, în vederea livrării către **Beneficiar**.

2. Condiții generale de contractare a serviciilor de transport a energiei electrice

~~2.1~~ Informația despre capacitatea contractată, separat pentru fiecare punct de intrare și pentru fiecare punct de ieșire din rețeaua electrică de transport este prevăzută în Anexa nr. ____ la contract.

3. Condițiile de plată

3.1 Beneficiarul va plăti OST contravaloarea serviciilor de transport prestate, calculată în baza tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

3.2 Suma aproximativă a Contractului, inclusiv TVA, calculată reieșind din tariful în vigoare, constituie _____ lei. Suma Contractului poate fi reexaminată în caz de modificare a tarifului sau a cantității de energie electrică transportată.

3.3 Facturarea contravalorii serviciilor de transport al energiei electrice se realizează în baza cantităților de energie electrică transportate de către OST, exprimate în **kWh**.

3.4 Plata facturilor emise de către OST, se face în termen de 15 zile calendaristice de la data emiterii facturii. În cazul în care data scadenței este zi nelucrătoare, termenul se consideră scadent în următoarea zi lucrătoare. Obligația de plată este considerată îndeplinită la data intrării sumelor respective totale în contul OST.

3.5 În caz de neachitare pînă la data-limită indicată în factură a contravalorii energiei electrice transportate Beneficiarul va plăti OST o penalitate conform legislației, în mărime de _____, la suma datorată, pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi după data-limită de plată a facturii și pînă la data efectuării plății. În cazul în care scadența este zi nelucrătoare, termenul se consideră împlinit în următoarea zi lucrătoare.

4. Măsurarea energiei electrice

Măsurarea cantităților de energie electrică transportată se face continuu la punctele de intrare/ieșire în/din sistemul de transport al OST, prin intermediul echipamentelor de măsurare, cu respectarea condițiilor prevăzute de reglementările în vigoare.

5. Drepturile și obligațiile OST

5.1 OST are următoarele drepturi:

- a) să încaseze contravaloarea serviciilor prestate;
- b) să limiteze, să întrerupă și să reia livrarea energiei electrice, în cazul în care Beneficiarul nu respectă prevederile Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (în continuare Regulamentul privind racordarea);
- c) să factureze Beneficiarului contravaloarea serviciilor de transport al energiei electrice prestate, cu respectarea tarifelor aprobate;
- d) să limiteze sau să întrerupă prestarea serviciilor de transport al energiei electrice în scopul remedierii avariilor apărute în sistem, cu informarea beneficiarului în maxim _____ ore;
- e) să răspundă și să soluționeze sesizările Beneficiarului, referitoare la prestarea serviciilor de transport al energiei electrice, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare;
- f) toate celelalte drepturi astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind racordarea.

5.2 OST are următoarele obligații:

- a) OST se obligă să transporte energie electrică, iar **Beneficiarul** să primească și să achite contravaloarea serviciului de transport al energiei electrice conform cantității de energie electrică de la punctele de ieșire/intrare.
- b) să anunțe Beneficiarul în legătură cu eventualele limitări/întreruperi în prestarea serviciului de

transport al energiei electrice în caz de neîndeplinire a obligațiilor de plată;

c) să reia prestarea serviciilor de transport al energiei electrice în termen de 24 de ore de la data îndeplinirii obligațiilor de plată;

d) să preia, să transporte și să livreze Beneficiarului cantitățile de energie electrică, sub condiția respectării condițiilor prevăzute în contract și în conformitate cu nominalizările/renominalizările realizate;

e) să livreze energia electrică la ieșirea din rețeaua electrică a OST cu respectarea condițiilor de calitate a energiei electrice prevăzute în Standardul Național;

f) să respecte tensiunea minimă/maximă, în punctele de intrare/ieșire a rețelei de transport al energiei electrice;

g) să inițieze modificarea și/sau completarea prezentului contract, în cazul modificării circumstanțelor care au stat la baza încheierii acestuia;

h) să efectueze modificările corespunzătoare în contractul pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice în termen de 3 zile lucrătoare din ziua în care solicitantul a primit notificarea privind aprobarea cererii de restituire/ transfer a capacității.

i) toate celelalte obligații astfel cum acestea sunt prevăzute în Regulamentul privind racordarea.

Drepturile și obligațiile Beneficiarului.

6. Beneficiarul are următoarele drepturi:

6.1 să solicite OST să modifice prezentul contract în cazul modificării circumstanțelor care au stat la baza încheierii acestuia;

6.2 să aibă acces, în condițiile legii, la echipamentele de măsurare aflate în incinta OST, în prezența personalului împuternicit al acestuia;

6.3 să solicite OST repararea prejudiciului (material și moral) adus în rezultatul încălcării prevederilor contractului sau ale legislației.

7. Beneficiarul are următoarele obligații:

7.1 să plătească integral și la termen facturile emise de OST, reprezentând contravaloarea serviciilor de transport al energiei electrice prestate;

7.2 să anunțe OST, prin intermediul nominalizării/renominalizării, în legătură cu partenerul desemnat și respectiv cu cantitățile de energie electrică aferente acestuia;

7.3 să livreze energia electrică la intrarea în sistemul OST cu respectarea condițiilor de calitate a energiei electrice prevăzute în Standardul Național.

7.4 toate celelalte obligații astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind racordarea și Regulamentului privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic;

8. Încetarea contractului

Contractul încetează în următoarele cazuri:

8.1 la încheierea perioadei de valabilitate a contractului;

8.2 prin acordul părților;

8.3 în cazul neîndeplinirii uneia din cerințele privind accesul la serviciile de transport în sistemul OST, prevăzute de Regulamentul privind racordarea.

8.4 în cazul restituirii capacității rezervate în conformitate cu Regulamentului privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic;

8.5 în cazul transferului capacității rezervate în conformitate cu condițiile prevăzute de Regulamentul privind accesul la rețelele de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic;

8.6 prin reziliere unilaterală, în cazul neîndeplinirii de utilizatorul rețelei/OST a obligației de plată a serviciilor prestate, respectiv de prestare a serviciilor;

8.7 în urma unui caz de forță majoră, conform contractului.

9. Durata contractului

Prezentul contract se încheie pentru o perioadă de timp de cel puțin de o lună și dar nu poate depăși 5 ani, în intervalul _____(ziua/luna/anul) _____(ziua/luna/anul).

10. Notificări

10.1 Părțile sunt obligate ca pe parcursul derulării prezentului contract să își notifice reciproc, orice modificare a circumstanțelor avute în vedere la data semnării acestuia.

10.2 Termenul de notificare este de maximum 5 zile calendaristice de la data producerii modificării de circumstanțe, dacă prin prezentul contract nu se prevede alt termen.

10.3 Modalitățile de notificare sunt stabilite de către părți de comun acord, cu respectarea prevederilor cu Regulamentului privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic;

10.4 În cazul unei întreruperi extraordinare în funcționarea rețelei de transport al energiei electrice, a rețelei de distribuție, a rețelei electrice în amonte și/sau a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali, racordate la rețeaua de transport al energiei electrice, precum și în cazul excepțional de întrerupere a importului de energie electrică, OST va notifica imediat solicitantul afectat de întrerupere și va modifica nominalizările sau renominalizările acceptate anterior. Termenul-limită de prezentare a nominalizărilor, renominalizărilor se stabilește de către operatorul sistemului de transport.

CLAUZELE OBLIGATORII

ale contractului pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice

1. Obiectul contractului.

Obiectul prezentului contract îl constituie prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, desemnând ansamblul de activități și operațiuni desfășurate de Operatorul sistemului de distribuție (OSD) în vederea livrării energiei electrice prin rețelele de distribuție către consumatorii finali ai **Beneficiarului**.

2. Condiții generale de contractare a serviciilor de distribuție a energiei electrice

2.1 Distribuția energiei electrice se realizează (**la punctele predare/preluare comercială**) de la intrarea în rețeaua electrică de distribuție până la locurile de consum al consumatorilor finali, în condițiile stipulate în prezentul contract.

2.2 Informația despre puterea contractată, separat pentru fiecare punct de ieșire din rețeaua electrică de distribuție, este prevăzută în Anexa nr. ____ la contract.

3. Condițiile de plată.

3.1 Beneficiarul va plăti OSD contravaloarea serviciului de distribuție a energiei electrice prestat, calculată în baza tarifelor pentru distribuția energiei electrice aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

3.2 Facturarea contravalorii serviciilor de distribuție a energiei electrice se realizează în baza cantităților livrate de către OSD.

3.3 Suma aproximativă a Contractului, inclusiv TVA, calculată reieșind din tariful în vigoare, constituie _____ lei. Suma Contractului poate fi reexaminată în caz de modificare a tarifului sau cantității de energie electrică livrate.

3.4 Plata contravalorii serviciilor de distribuție a energiei electrice se face în termen de 15 zile calendaristice de la data emiterii facturii de către OSD. Plata se consideră efectuată din data încasării sumelor bănești pe contul de decontare al OSD.

3.5 În caz de neachitare până la data-limită indicată în factură a contravalorii serviciilor de distribuție prestate Beneficiarul va plăti OSD o penalitate, conform legislației, în mărime de _____, la suma datorată, pentru fiecare zi de întârziere, începând cu prima zi după data-limită de plată a facturii și până la data efectuării plății. În cazul în care scadența este zi nelucrătoare, termenul se consideră împlinit în următoarea zi lucrătoare.

4. Măsurarea energiei electrice

4.1 Măsurarea cantității de energie electrică se face continuu, la punctele de livrare, prin intermediul echipamentelor de măsurare, cu respectarea condițiilor prevăzute de reglementările în vigoare.

4.2 În cazul în care scadența este zi nelucrătoare, termenul se consideră împlinit în următoarea zi lucrătoare.

4.3 Procurarea, efectuarea expertizei metrologice, instalarea, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare, instalate la consumatorii casnici, se efectuează din contul operatorului sistemului de distribuție, în conformitate cu Legea cu privire la energia electrică.

Drepturile și obligațiile OSD

5. OSD are următoarele drepturi:

5.1 să încaseze contravaloarea serviciului prestat de distribuție a energiei electrice;

5.2 să limiteze, să întrerupă și să reia livrarea energiei electrice în condițiile Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și distribuție (în continuare Regulamentul privind racordarea).

6. OSD are următoarele obligații:

6.1 să livreze beneficiarului, pentru fiecare loc de consum, cantitatea de energie electrică potrivit Anexei la prezentul contract, în condiții de fiabilitate și calitate, în conformitate cu reglementările în vigoare;

6.2 să factureze lunar beneficiarului contravaloarea serviciului prestat de distribuție a energiei electrice;

6.3 să limiteze sau, după caz, să întrerupă prestarea serviciilor de distribuție a energiei electrice, pentru timpul necesar remedierii avariilor apărute în sistemul de distribuție a energiei electrice;

6.4 să reia imediat livrarea energiei electrice după înlăturarea cauzelor întreruperii;

6.5 să răspundă la/să soluționeze reclamațiile beneficiarului în termenele prevăzute de legislația în vigoare;

6.6 să asigure parametrii de calitate ai energiei electrice distribuite, în conformitate cu prevederile Standardului Național;

6.7 să permită Beneficiarului accesul la echipamentele de măsurare utilizate la decontare, în vederea citirii acestora, în conformitate cu reglementările în vigoare;

6.8 să notifice Beneficiarului despre intenția de limitare sau de întrerupere programată a livrării energiei electrice și durata acesteia/cauzele de limitare sau de întrerupere a livrării energiei electrice;.

6.9 să întrerupă sau să limiteze prestarea serviciilor de distribuție a energiei electrice, la solicitarea scrisă a beneficiarului, cu respectarea prevederilor legale în vigoare; în acest caz, beneficiarul va preciza locul de consum unde solicită limitarea/întreruperea prestării serviciilor de distribuție.

Drepturile și obligațiile beneficiarului

7. Beneficiarul are următoarele drepturi:

7.1 să aibă acces, în condițiile legii, la echipamentele de măsurare aflate în incinta OSD, în prezența personalului împuternicit al acestuia;

7.2 să solicite OSD întreruperea, sistarea temporară a serviciului de distribuție a energiei electrice, printr-o notificare transmisă acestuia cu minimum 5 zile calendaristice înainte de data întreruperii, precizând, după caz, data reluării serviciului de distribuție;

7.3 să solicite OSD repararea prejudiciului (material și moral) adus în rezultatul încălcării prevederilor contractului sau ale legislației;

7.4 să solicite OSD suspendarea, prelungirea sau rezilierea contractului pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice.

8. Beneficiarul are următoarele obligații:

8.1 să achite integral și la termen contravaloarea serviciului prestat de distribuție a energiei electrice;

8.2 să asigure suficiente cantități de energie electrică, ce urmează a fi distribuite consumatorilor finali cu care Beneficiarul are încheiat contracte de furnizare a energiei electrice, în conformitate cu dispozițiile referitoare la condițiile de calitate prevăzute în normele tehnice aplicabile;

8.3 să informeze OSD, cu minimum 15 zile lucrătoare înainte de începerea lunii de livrare, în ceea ce privește cantitățile de energiei electrice, pe care acesta urmează să le distribuie, în limita puterii contractate, conform Anexei la contractul de distribuție;

8.4 să sesizeze imediat OSD în legătură cu orice defecțiune pe care o constată în funcționarea echipamentului de măsurare la locul de consum și să asigure accesul împuternicitului OSD la acesta;

8.5 să solicite OSD întreruperea distribuției energiei electrice, în cazul în care întreruperea este legată de funcționarea în condiții de siguranță a instalațiilor de utilizare.

9. Modificarea Contractului se efectuează de către părți în urma negocierilor, specificând cele negociate în anexe separate la contract. Dacă, ulterior încheierii contractului de distribuție a energiei electrice, intră în vigoare noi acte normative ori se modifică cele existente, care stabilesc reguli noi părțile contractante vor aplica noile reguli.

10. Durata contractului

10.1. Contractul intră în vigoare la _____ și își produce efectele pînă la expirarea termenului prevăzut în Contract _____ sau pînă la desfacerea Contractului în conformitate cu prevederile stabilite în Contract, în Regulamentul privind racordarea.

10.2. Dacă este încheiat pe perioadă determinată, Contractul poate fi prelungit cu acordul ambelor părți, termenul de prelungire fiind specificat într-o anexă separată.

**Proces verbal
de dare în exploatare a echipamentului de măsurare**

nr. _____ din _____

Operatorul de sistem _____

Filiala /Raion _____

Utilizatorul de sistem _____

(NLC, denumirea organizației/numele și prenumele)

Adresa _____

(Adresa poștală, telefon)

A fost instalat echipamentul de măsurare:

Contor electric: _____ Tipul _____

Nr. de fabricație _____ Indicațiile _____

Data verificării de stat _____ Sigiliul verficatorului metrolog _____

Sigiliul Operatorului de sistem nr. _____

Sigiliul Operatorului de sistem aplicat la cutia de protecție nr. _____

Tensiunea, V _____ Curentul, A _____

Transformatoare de curent(TC):

TC Tip _____ faza A _____ B _____ C _____

(nr. de fabricație pentru fiecare fază)

Tensiunea nominală, kV _____ Curentul nominal, A _____

(primar/secundar)

Verificarea de stat _____ Raport de transformare _____

Sigiliul Operatorului de sistem nr. _____

Transformatoare de tensiune (TT)

TT Tip _____

WA (Tip și nr. de fabricație)

Tensiunea nominală, kV _____

(primară/secundară)

Verificarea de stat _____ Raport de transformare _____

Sigiliul Operatorului de sistem nr. _____

Semnăturile Parților

Utilizatorul de sistem (reprezentantul utilizatorul de sistem) _____

(numele, funcția, semnătura)

Personalul Operatorului de sistem _____
(numele, funcția, semnătura)

Telefon de contact al Operatorului de sistem: _____

Notă: Procesul-verbal se întocmește în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte, și se semnează de consumatorul final și de operatorul de sistem.

Operatorul de sistem este în drept să includă în procesul-verbal și alte date.